PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 269 (7763)

TRST, petek, 27. novembra 1970

RAZČLENJENE STAVKE ZA REFORME BODO OD 10. DO 15. DECEMBRA

PSI soglaša s sindikalnimi organizacijami glede zavlačevanja razgovorov o reformah

Sklepi CIPE: 8.000 milijard industrijskih naložb v prihodnjih petih letih - Polovica namenjena Kalabriji in Siciliji

RIM, 26. — Osrednja tajništva CGIL, CISL in UIL, ki so včeraj napovedala sindikalni boj za reforme in štiriurno vsedržavno stavko, so danes obvestila svoje pokrajinske in deželne organizacije, da bo stavka razčlenjena po deželah ali skupinah dežel 10., 14., in 15. decembra. Prav tako so tri tajništva potrdila, da bodo med stavko skupščine delavcev in javni sindikalni shodi.

Vsedržavna stavka je bila proglašena v znak protesta proti vladi, ki še ni odgovorila, kot smo že včeraj omenili, na zahteve po obnovitvi srečanj s sindikalisti, ter ni spoštovala obveznosti in pripravila zadevnih ukrepov glede vprašanja zdravstva in ljudskih stanovanj, kot je bilo dogovorjeno med vlado in sindikalnimi organizacijami 2. oktobra letos.

Komisija za zdravstvo osrednjega vodstva Italijanske socialistične stranke je danes objavila sporočilo, v katerem se strinja z vodstvi treh sindikalnih organizacij, ki tolmačijo nezadovoljstvo delavcev zaradi zavlačevanja nadaljnjih razgovorov o reformah, ki so se tako dobro začeli s predložitvijo skupne spomenice o zdravstvu in ljudskih stanovanjih. Komisija meni, da mora vlada takoj povabiti sindikalne izvedence in z njimi proučiti na pristojnih mestih priporočila in napotila, ki jih je sestavila posebna delovna komisija medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje — CIPE, da se odpre pot razgovorom in posvetovanjem glede socialnih reform.

Komisija za zdravstvo PSI je prepričana, da je že sedaj možno predložiti sindikatom nacrt o reformah, ki bo zagotovil, s takojšnjo veljavnostjo, razširitev bolnišniške oskrbe vsem državljanom, ustanovitev krajevnih zdravstvenih enot, deželnim upravam pristojnosti javnega zdravstva, finansiranje bolnišniške in specialistične oskrbe z ustanovitvijo vsedržavnega zdravstvenega sklada in postopno uvajanje fiskalizacije zdravstvene oskrbe za vse državljane.

O zdravstveni reformi je danes govoril tudi minister za zdravstvo Mariotti, ko je v senatni komisiji za zdravstvo in higieno obrazložil osnovne črte reforme. Minister je poudaril, da se mora zdravstvena reforma konkretizirati z ustanovitvijo vsedržavne zdravstvene službe, ki bo morala nadomestiti sedanje bolniške blagajne.

Minister Mariotti je nadalje podčrtal, da čeprav je potreba po zdravstveni reformi izredno čutena tako v političnih krogih kot med ljudskimi množicami, je kljub temu naletela na odločen odpor pri skupini konservativnih sil, ki jo bodo skušale zavirati ali pa vsaj omejiti njeno popolno uresničitev. Minister je nadalje poudaril, da je še vedno v teku živahna razprava o točnem oblikovanju reforme. Potem ko je omenil «dramatičen» položaj bolniških blagajn in bolnišnic je izjavil, da se je že uveljavilo prepričanje, da kolektivne zdravstvene storitve mora upravljati država, s čimer bo zavarovala državljana pred zasebnimi špekulacijami malega števila «velikih mož» medicine.

Glede psihiatričnih bolnišnic je minister dejal, da jih bodo pokrajine upravljale lahko še za dve leti in da bodo morale nato biti vključene v vsedržavno zdravstveno službo. Okvirni zakon je bil že pripravljen in ga sedaj proučuje CIPE, na kar ga bo morala proučiti vlada.

Minister za zdravstvo je govoril tudi o proizvodnji in prodaji zdravil in je ugotovil, da se «cene degenerirajo». Izjavil je, da je naklonjen ustanovitvi velike javne ustanove, kar pa ni treba tolmačiti kot podržavljenje farmaceutske industrije. Ta ustanova, je dodal minister, bi omogočila krajevnim zdravstvenim enotam, da bi kupovale zdravila neposredno pri proizvajalcu. Minister je zaključil, da izdatki za uresničitev zdravstvene reforme ne bi smeli preseči vsote, ki se sedaj v raznih oblikah porabi za javno zdravstvo.

Danes se je v Rimu sestal medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje — CIPE pod predsedstvom ministra za proračun in gospodarsko načrtovanje Giolittija. Sestanka so se udeležili minister Taviani, Ferrari-Aggradi, Gava, Natali, Piccoli, Lauricella, Mannironi in Misasi ter nekateri ministrski podtajniki in razni državni funkcionarji. CIPE je proučil in sprejel številne pobude na industrijskem in turističnem področju, ki jih bodo uresničili v prihodnjih letih v Kalabriji in na Siciliji, ki bodo omogočile neposredno zaposlitev 40 tisoč novih delavcev v obeh deželah, in sicer najmanj 15.000 v Kalabriji in 25.000 na Siciliji.

V okviru današnjih sklepov CIPE, je bilo potrjeno, da bodo v Kalabriji zgradili nov peti železarski center, na Siciliji pa elektrometalurški center in večje število tovarn elektronskih naprav. Glede določitve krajev za gradnjo teh velikih industrijskih objektov, se bo medministrski odbor posvetoval s prizadetimi oblastmi v obeh deželah. Poleg tega je CIPE na osnovi poročila ministra za državne udeležbe Piccolija proučil delovne programe ustanov državnih udeležb IRI, ENI in EFIM. Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje je podrobno proučil tudi petletne načrte treh omenjenih ustanov.

V začetku seje CIPE je minister Giolitti sporočil, da se bo moral medministrski odbor v kratkem ukvarjati tudi z vprašanjem povišanja cene sladkorja, ki ga je industrija samovoljno določila, in povišanjem cene dnevnikov, kar lahko ima resne posledice na življenjske stroške.

Glede ukrepov, ki jih je sprejel CIPE, je minister Giolitti v posebni izjavi poudaril, da programi naložb za Sicilijo in Kalabrijo in programi ustanov državnih udeležb potrjujejo globalno gledanje vprašanj splošnega razvoja Juga.

Minister za državne udeležbe Piccoli pa je v dolgi izjavi poudaril, da bodo javna podjetja v prihodnjih petih letih naložila osem tisoč milijard lir v nove industrijske gradnje, s katerimi bodo ustvarili več kot 120 tisoč novih delovnih mest. Pri tem pa niso upoštevana delovna mesta pomožnih gospodarskih dejavnosti, ki bodo zrasle ob novih pobudah. Minister za javna dela Lauricella, pa je pojasnil, da bodo od skupno osem tisoč milijard naložb podjetij državnih udeležb, kar štiri tisoč milijard naložili na Jugu.

POSLANSKA ZBORNICA ŽE TRETJI DAN NEPREKINJENO ZASEDA

Bosta vladni dekret in razporoka povzročila krizo Colombove vlade?

Demokristjanska desnica še naprej pritiska na vodstvo stranke - Sestanek Colombo-Forlani-Andreotti

RIM, 26. — Poslanska zbornica nadaljuje noč in dan z neprekinjeno sejo. Tudi danes so poslanci PSIUP, «Manifesta» in MSI, ki so predložili največ popravkov konjunkturnega zakona, imeli dolge govore. Čeprav so psiupovci združili nekatere svoje popravke in o njih skupno razpravljali, je še vedno na dnevnem redu več kot 600 popravkov. Misovci pa so iz obstrukcije predložili še vrsto popravkov popravkom, da bi se seja, ki bo neprekinjeno trajala do zaključka razprave, še bolj zavlekla. Kljub temu pa v krogih vladne večine prevladuje upanje, da se bo do 29. novembra razprava zaključila in da bodo lahko glasovali o konjunkturnem dekretu in o zakonu o razvezi. To je potrdil tudi načelnik demokristjanske poslanske skupine Andreotti ki je poudaril, da bodo vsi spoštovali dogovor o nadaljnjem postopku.

Predsednik poslanske zbornice Pertini pa je imel tudi danes nekaj sestankov s predsedniki parlamentarnih skupin, z ministrom za odnose s parlamentom in končno s predsednikom vlade Colombom. Z slednjim je govoril o nadaljnjem poteku seje poslanske zbornice.

Toda v rimskih političnih krogih ugotavljajo, da nenadna vključitev misovcev v obstrukcionistično taktiko, ki jo že vodijo glede konjunkturnega dekreta nekatere parlamentarne skupine, kakor tudi pismo, ki ga je skupina 33 demokristjanskih poslancev poslala Forlaniju, Colombu in Andreottiju, s katerim zahtevajo, da naj preprečijo izglasovanje zakona o razvezi in grozijo, da bodo v nasprotnem primeru povzročili vladno krizo, je marsikoga zdramila.

Danes so se sestali predsednik vlade Colombo, tajnik KD Forlani in načelnik demokristjanskih poslancev Andreotti. Proučili so sedanji politični položaj v luči razprave v poslanski zbornici, ki je še vedno zapletena.

V rimskih obveščenih krogih, se je zvedelo, da so bila mnenja treh demokristjanskih voditeljev precej deljena. Zdi se, da je Forlani izredno pesimist in dvomi, da bo vladi uspelo priti do skupnega glasovanja o dekretu in zakonski razvezi, hkrati pa ne vidi baje nobene možnosti, kako bi lahko preprečili padec vlade. V bistvu torej tajnik KD pričakuje vladno krizo. Nasprotno nasprotnega mnenja pa je baje Andreotti. Poudaril je svoje prepričanje, da jim bo uspelo priti do glasovanja o dekretu in zakonski razvezi. Zaradi tega je Andreotti baje vztrajal, da se ne bi spremeniti dosedanja linija, s katero je morda mislil tudi na morebitno glasovanja o zaupnici, ali o kakem drugem podobnem «nasilnem dejanju». Colombo pa naj bi bil upri vsem tistim dejanjem in postopkom, ki bi lahko povzročili vladno krizo. Poleg tega pa je baje zahteval jamstva za svojo vlado tudi po morebitnem izglasovanju konjunkturnega dekreta in zakona o razporoki.

Več kot milijardo dolarjev za oboroževanje ameriških zaveznikov

WASHINGTON, 26. — Ameriški državni sekretar William Rogers je danes pozval kongres, naj odobri v najkrajšem času vladni predlog za nakazilo dodatnega sklada v višini milijarde in 35 milijonov dolarjev za program vojaške in gospodarske pomoči tujim državam. Znano je, da bo 500 milijonov dolarjev dobil Izrael. 283 milijonov gre Lon Nolovemu režimu v Kambodži, ostalo vsoto pa si bodo razdeliti kolaboracionistični režim Južnega Vietnama, Južna Koreja, Jordanija, Libanon in Indonezija.

49 žrtev v Sev. Vietnamu zaradi ameriškega bombardiranja

PARIZ, 26. — Ameriški letalski napad na ozemlje Severnega Vietnama med 21. in 22. novembrom je povzročil 49 mrtvih in okrog 40 ranjenih. Te podatke je med tiskovno konferenco sporočil glasnik hanojske delegacije na pariški mirovni konferenci Thanh Le. Ta je tudi prebral seznam osmih pokrajin, na katere so padle ameriške bombe. Bombardiran sta bili tudi predmestji Hanoja in največjega severnovietnamskega pristanišča Hajphonga. Eksplozije so porušile med drugim nekaj šol, bolnišnico, neko restavracijo in jez pri Cam Lyju v pokrajini Quang Binh.

V beli hiši pa je bila danes kratka svečanost, med katero je predsednik Nixon odlikoval štiri vojake, ki so se udeležili neuspele akcije proti taborišču pri Son Tayu v Severnem Vietnamu, kjer naj bi bili zaprti ameriški piloti. Gre za nekega generala, ki je akcijo pripravil, za polkovnika, ki je poveljeval vojakom, ter za dva podčastnika, od katerih je bil eden med akcijo ranjen v nogo.

LONDON, 26. — Danes je dospel v London na dvodnevni obisk kanadski zunanji minister Mitchell Scharp.

DR. VEITER O MANJŠINAH V AVSTRIJI

Avstrija je koroškim Slovencem ostala dolžna takorekoč vse...

CELOVEC, 26. — Uradno glasilo koroške socialistične stranke «Kärntner Tageszeitung» je na vidnem mestu, kot edino med glasili deželnih parlamentarnih strank, priobčilo poročilo o izidu življenjskega dela uglednega avstrijskega izvedenca za mednarodno pravo prof. dr. Veiterja «Das Recht der Volksgruppen und Sprachmindercheiten in Österreich» (Pravice narodnostnih skupin in jezikovnih manjšin v Avstriji). «Kärntner Tageszeitung» uvodoma podaja bralcem osnovno kritično izrečeno misel avtorja, da je avstrijska republika, čeprav 15 let po podpisu avstrijske državne pogodbe in 50 let po senžermenski mirovni pogodbi, ostala narodnostnim manjšinam, med njimi slovenski na Koroškem, dolžna tako rekoč vse. Hkrati podaja bralcem tudi jasno izrečeno odklonilno stališče obeh slovenskih diskutantov dr. Francija Zittra in prof. dr. Valentina Inzka do tako imenovanega ugotavljanja manjšine — permanentne zahteve preostankov koroške nemškonacionalistične desnice.

Kdaj bo zagledala luč sveta podobna ocena glede stanja Slovencev v Italiji?

Delegacija OZN pri gvinejskem predsedniku

ABIDJAN, 26. — Gvinejski predsednik Sekou Toure je sprejel danes posebno delegacijo OZN, ki bo izvedela preiskavo o napadu portugalskih plačancev proti tej državi. Predsednik Toure je petim članom delegacije izrazil svoje začudenje, ker je svetovna organizacija poslala v Gvinejo samo komisijo, medtem ko je sam zahteval kontingent oboroženih sil OZN, ki naj bi mu pomagal odbiti imperialistični napad.

Delegacijo OZN je nato sprejel tudi predsednikov brat in minister za finance Ismael Toure, ki je dejal, da obstajajo neizpodbitni dokazi, da je napad organiziral portugalski fašistični režim. Dodal je, da je bil namen napadalcev ustvariti v Conakryju lutkovno vlado, ki bi bila zvesta portugalskemu imperializmu.

POROČILO PREDSEDNIKA ZIS V ZVEZNI SKUPŠČINI

Ribičičev podrobni opis treh faz izvajanja ukrepov o stabilizaciji

Razvrednotenja dinarja ne bo - Stanje gospodarstva je resno, nikakor pa ne dramatično

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je danes na skupni seji sveta narodov, gospodarskega sveta in družbeno - političnega sveta zvezne skupščine podal poročilo o gospodarski politiki v letošnjem in prihodnjem letu in o programu stabilizacije

V začetku svojega poročila je Ribičič ugotovil, da je zadnje čase v jugoslovanskem gospodarstvu poleg pozitivnih rezultatov prišlo do večje inflacije in tržne nestabilnosti. Ribičič sodi, da je stanje resno, toda da ni razloga za dramatizacijo, posebno še, ker inflacija povzroča težave tudi visoko razvitim in bogatimi industrijskim državam. Ribičič je ugotovil, da so vsi odgovorni činitelji enotnega mišljenja, da se stabilizacija mora doseči s spremembo gospodarskega sistema, ki naj ustvari pogoje, da neposredni proizvajalci postanejo nosilci družbeno - gospodarskega razvoja. Iz tega razvoja je po besedah Ribičiča zvezni izvršni svet na svoji seji 20. t.m. odvrgel zamisel o devalvaciji kot osnovnemu in prvenstvenemu stabilizacijskemu ukrepu. Kot je tovariš Tito rekel, nobena izolirana monetarna poteza, nobena računska operacija ne more dati pozitivnih rezultatov, če se ne odstranijo osnovni vzroki motenj gospodarskih tokov. To pomeni, je dejal Ribičič, da brez občutne razbremenitve gospodarstva ter zmanjšati investicijske, proračunske in druge potrošnje ni mogoča stvarna ozdravitev nacionalnega gospodarstva.

Kaže, da je prav zaradi vprašanja razvrednotenja dinarja prišlo do nesporazuma med Ribičičem in podpredsednikom zveznega izvršnega sveta dr. Miljanićem, ki sodi, da je med prvimi stabilizacijskimi ukrepi potrebno razvrednotiti dinar, medtem ko je Ribičič mnenja, da je pred razvrednotenjem dinarja potrebno razbremeniti gospodarstvo in zmanjšati razne izdatke.

V nadaljevanju svojega poročila je Mitja Ribičič obširno pojasnil stabilizacijske ukrepe, ki so v glavnem že znani, o večini teh napovedanih ukrepih sta jugoslovanski tisk in naš dnevnik že pred dnevi poročala. Predlaga se namreč omejitev proračunskih izdatkov, zmanjšanje obveznosti podjetij, omejitev uvoza. Obveznosti podjetij se bodo zmanjšale z zmanjšanjem prispevka na osebne dohodke za 0,7 odst. ZIS tudi predlaga, da se presežki od prispevka na osebne dohodke prometnega davka in pristojbin zvišajo v prihodnjem letu za 10,8 odst. v primerjavi z letošnjim letom in prenesejo na poseben račun ter blokirajo. Predlaga se nadalje, da se podaljša rok prepovedi uporabe računskih presežkov iz letošnjega leta. Vrstni red ukrepov bi bil naslednji: najprej bi sprejeli ukrepe za zmanjšanje investicijske in proračunske potrošnje, zatem ukrepe na področju monetarne in kreditne politike, osebnega dohodka, plačilne bilance in cen. V drugi etapi v decembru bi se opravile bistvene sistemske spremembe: določili bi pristojnosti zveze, spremembe davčnega in zunanjetrgovinskega sistema, monetarne in kreditne politike, načina razvoja nezadostno razvitih krajev ter spremembe v politiki cen.

V tretji etapi do konca aprila, bi sprožili ostale neobhodno potrebne dopolnilne ukrepe gospodarske politike ter pripravili osnutek srednjeročnega načrta.

Ribičič je obvestil skupščino o rezultatih dosedanjih razgovorov z zastopniki republiških izvršnih svetov o določanju pristojnosti zveze in povedal, da so se dogovorili, da se v prihodnjem letu iz zveznega proračuna financirajo samo izdatki za narodno obrambo, izdatki za potrebe zveznih organov in neke druge dogovorjene obveznosti. Glavni dohodki zveznega proračuna bi bili carine, del prometnega davka in dogovorjena kvota prispevkov republik. Ribičič je posebno poudaril potrebo, da vzporedno z omejitvijo proračunske potrošnje v

Mitja Ribičič

zvezi tudi republike, pokrajine in občine sprejmejo dodobne ukrepe na področju svoje pristojnosti.

Po besedah Ribičiča bo zvezni izvršni svet v kratkem predložil skupščini predlog za likvidacijo precejšnjega dela izvenproračunske bilance zveze, predlog za financiranje nerazvitih področij, za hitrejši razvoj Kosova in za kreditiranje izvoza opreme. Proučuje se tudi možnost revizije sodnih pristojbin in raznih drugih prispevkov gospodarstva. Ribičič je poudaril, da je treba obsoditi pojave neupravičenega povečanja osebnih dohodkov posebno izven gospodarske dejavnosti.

Glede politike cen je Ribičič dejal, da je stališče zveznega izvršnega sveta, da se cene električnega toka, poštnotelegrafskih in telefonskih uslužnosti, najemnin in železniške tarife v prihodnjih mesecih ne menjajo.

Poleg zmanjšanja prispevkov na osebne dohodke za 0,7 odst. se predvidevajo tudi razne druge razbremenitve gospodarstva, med drugim ukinitev obresti na poslovni sklad, ukinitev interkalarnih obresti, konverzija dela kratkoročnih in dolgoročnih kreditov, zmanjšanje prispevka za obnovitev Skopja, prenehanje obveznosti dodeljevanja sredstev za gradnjo stanovanj. Ribičič je obvestil skupščino, da bo zvezni izvršni svet verjetno v kratkem predložil skupščini zakon, ki bo pooblastil ZIS, da lahko sprejema širše ukrepe v zvezi z izvajanem stabilizacijskega programa.

Na koncu svojega poročila je Ribičič omenil tudi zunanjepolitične odmeve gospodarskega stanja v Jugoslaviji in ugotovil, da v inozemstvu sedanjo gospodarsko nestabilnost izkoriščajo za nekatera politična ugibanja in špekulacije. Vsem tistim, ki želijo Jugoslavijo kot pravega poslovnega partnerja, je dejal Ribičič, našim sedanjim in bodočim poslovnim prijateljem lahko rečem, da se pri nas ne dogaja nič takega, kar bi ne bilo znano v tržnem gospodarstvu. Sporočam jim tudi, da gre naš razvoj po poti nadaljnje liberalizacije odnosov z inozemstvom, po poti nadaljnje ekspanzije našega mednarodnega gospodarskega sodelovanja v smeri konvertibilnosti dinarja in nadaljnje krepitve naših odnosov z inozemskimi partnerji. Tistim pa, ki našo sedanjo nestabilnost skušajo izkoristiti za politične in gospodarske špekulacije, je najbolje odgovoril na prvi konferenci ZKJ tovariš Tito, ko je dejal, da so to navadne neumnosti.

V ločenih razpravah v svetih so zveznemu izvršnemu svetu med drugimi očitali, da se v poročilu nič ne govori o tem, kdo je kriv za sedanje stanje; izražen je bil tudi dvom v učinkovitosti predloženih ukrepov. Poslanec Džeba je obtožil zvezno upravo, da je včasih objavljale netočne podatke in ocenitve o stanju v gospodarstvu in predlagal, da se ustanovi posebna parlamentarna komisija, ki naj preveri delo zvezne uprave. Poslanec Bosne in Hercegovine Dugonić je trdil, da se problemi ne morejo reševati s sporazumi med najmočnejšimi republikami na škodo drugih. Tudi poslanec Jovović je izjavil mišljenje, da predloženi ukrepi dejansko rezultati dogovora med najmočnejšima republikama Hrvaško in Srbijo.

Božo Božič

PREDSEDNIK ZDA NE PRENAŠA «NOTRANJE OPOZICIJE»

Nixon odslovil notranjega ministra

WASHINGTON, 25. — Ameriški predsednik Nixon je odslovil notranjega ministra Walterja Mickela zaradi «pomanjkanja zaupanja». Sinoči ga je sklical v Belo hišo ter v kratkem razgovoru zahteval od njega, naj poda ostavko, kar je minister res storil, Nixon je ostavko takoj sprejel, na njegovo mesto pa imenoval Rogersa Mortona, predsednika vsedržavnega republikanskega odbora.

Glasnik Bele hiše Ziegler je povedal, da Hickelu ne očitajo nobene posebne napake v njegovem delovanju, pač pa da je med njim in predsednikom obstajalo «pomanjkanje zaupanja». «V tem primeru — je dejal Ziegler — ni bilo elementov, ki so potrebni za dobre odnose med šefom izvršne oblasti in člani njegovega kabineta».

O Hickelovi odstavitvi so že več časa krožile govorice, še včeraj pa je minister izjavil, da bo odstopil samo, če ga bodo v to prisilili. Do nesoglasij med predsednikom in ministrom je prišlo že ob priliki ameriške zasedbe Kambodže maja letos, ko se je minister udeležil nekega študentskega shoda, na katerem so protestirali proti razširitvi vojne v Indokini. Ob tisti priliki je Hickel poslal Nixonu pismo, v katerem je obžaloval, da predsednik premalo posluša glas mladih. Vsebino pisma, ki bi morala ostati tajna, je objavil ves ameriški tisk, zaradi česar je bil šef Bele hiše precej razburjen.

To je prva odstavitev nekega ministra ameriške vlade po aprilu 1952, ko je Harry Truman odstavil pravosodnega ministra Howarda McGratha zaradi spora, ki je nastal med njima

Nixonov sklep je vzbudil veliko negodovanja predvsem v bolj napredni struji republikanske stranke. Senatorja Edward Brooke in Gaylord Nelson sta obžalovala odstavitev ministra. Republikanski senator New Yorka Charles Goodell, ki predstavlja nekako notranjo opozicijo v republikanski stranki, ji dejal, da Hickelova odstavitev dokazuje, da šef Bele hiše ne prenaša ali noče prenašati niti najmanjšega znamenja neodvisnosti. «Taka nadutost — je nadaljeval — je neznosna. Nixon in njegovi zvesti pristaši ne bodo zadovoljni, dokler ne bodo zbrisali s stranke še zadnjih znakov republikanske napredne struje».

OBISK ZAHODNONEMŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V BEOGRADU

Utrditev sodelovanja med SFRJ in ZRN v središču razgovorov Scheel - Tepavac

Ministra sta posvetila posebno pozornost tudi položaju v Evropi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Jugoslovanski državni tajnik Mirko Tepavac in zunanji minister Zvezne republike Nemčije Scheel sta danes dopoldne zaključila pogovore, med katerimi sta proučila mednarodni položaj in posebno položaj v Evropi. Pri tem sta ugotovila, da sta nedavno podpisana sporazuma ZR Nemčije s Sovjetsko zvezo in Poljsko pomemben prispevek popuščanja napetosti in izboljšanja sodelovanja med evropskimi državami. Ministra sta posvetila posebno pozornost tudi položaju v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu. Ugotovila sta, da je položaj v Sredozemlju zapleten in povezan s stanjem na Bližnjem vzhodu ter poudarila, da je treba vložiti nadaljnje napore, da bi našli miroljubno rešitev v skladu z resolucijo varnostnega sveta.

V pogovoru o dvostranskih odnosih, katerih dosedanji razvoj sta ministra pozitivno ocenila, je bila posvečena posebna pozornost jugoslovanskemu deficitu v trgovinski bilanci in vprašanjem plačanja odškodnine za krivice, ki jih je nacistična Nemčija prizadejala Jugoslaviji med vojno. Z nemške strani so pokazali pripravljenost, da se najde pot za rešitev tega vprašanja. Med dopoldanskimi pogovori sta ministra podpisala sporazum o ekstradiciji.

Ministra Scheela je danes dopoldne v Belem dvoru sprejel predsednik Tito in se zadržal z njim v daljšem prijateljskem pogovoru. Opoldne je minister Scheel priredil v hotelu «Jugoslavija» kosilo v čast Mirka Tepavca in njegove soproge, zvečer pa je, pred sprejemom, ki ga je priredil zahodnonemški veleposlanik v čast Scheela v hotelu «Jugoslavija», minister Scheel imel tiskovno konferenco. Po sprejemu bo minister Scheel odšel na kratek obisk v Dubrovnik.

Državni tajnik Mirko Tepavac je priredil sinoči v palači zveznega izvršnega sveta v čast svojega gosta večerjo, med katero sta Tepavac in Scheel izmenjala zdravici. Ministra sta poudarila, da se obe državi zavzemata za popuščanje napetosti v Evropi in za reševanje spornih vprašanj na osnovah enakopravnosti, neodvisnosti in suverenosti ter nevmešavanja v notranje zadeve drugih. Glede dvostranskih odnosov sta Tepavac in Scheel posebno poudarila njih ugoden razvoj na raznih področjih in važnost, ki jih v razvoju teh odnosov igrajo tako številni jugoslovanski delavci, zaposleni v Zahodni Nemčiji, kot tudi vedno številnejši obiski nemških turistov v Jugoslaviji. Tepavac je s svoje strani poudaril, da se tudi Jugoslavija zavzema za sodelovanje z vsemi državami na načelih miroljubne koeksistence, priznanja suverenih pravic in nevmešavanja in ugotovil, da bi svet danes ne bil priča, kar se dogaja na Bližnjem vzhodu in Daljnem vzhodu, na jugu Afrike in drugod po svetu, če bi se ta načela dosledno spoštovala. Tepavac je izrekel priznanje zunanji politiki sedanje vlade ZR Nemčije in glede dvostranskih odnosov izrazil prepričanje, da je nastopil čas, da se z dobro voljo in realizmom rešijo tudi še preostala nerešena vprašanja med obema državama. Tepavac je poudaril, da razvoj prijateljskega in plodnega sodelovanja med obema državama prispeva h graditvi miru v Evropi, razumevanja in varnosti, ki je vsem potrebna.

Zunanji minister Scheel je v odgovoru na zdravico ugotovil, da je Jugoslavija z nadaljevanjem svoje dosledne politike neuvrščenosti in z velikim ugledom predsednika Tita zavzela vodilno mesto med neuvrščenimi državami. Scheel se je zahvalil za pozitivno oceno zunanjepolitične dejavnosti zahodnonemške vlade in dejal, da se Nemci zavedajo, da je varnost njihove bodočnosti v uresničenju trajnega evropskega reda. Težave v gospodarskih odnosih bo po mišljenju Scheela mogoče odstraniti z razširitvijo gospodarskega in tehničnega sodelovanja. Glede poravnave škode Jugoslaviji iz časa zadnje vojne je Scheel dejal, da se tudi za to mora polagoma najti rešitev. Ker smo sosedje in eden drugemu potrebni, ker eden drugemu lahko mnogo nudimo, bi moralo biti sodelovanje z vedno večjim zaupanjem na vseh področjih naš skupni smoter, je zaključil svojo zdravico Scheel.

B. B.

Uspešen začetek slovenske gledališke sezone v Gorici

Gostovalo je novogoriško gledališče s Cankarjevim «Kraljem na Betajnovi»

Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice je sinoči v Katoliškem domu v Gorici otvorilo letošnjo slovensko gledališko sezono z uprizoritvijo s Cankarjeve drame «Kralj na Betajnovi».

Že mnogo pred pričetkom predstave so se začeli zbirati gledalci. Prišli so iz vse Goriške, številni z zasebnimi avtomobili, peš in iz bolj oddaljenih vasi z avtobusi, ki so jih pripeljali iz briških vasi pa z goriškega Krasa in sovodenjske občine. Samo na Vrhu so skoraj napolnili cel avtobus. Tako je bila sicer prostorna dvorana polna do zadnjega kotička in eden izmed prirediteljev se je v prvem odmoru moral opravičiti, da niso pričakovali tako velikega obiska in da bodo prihodnjič poskrbeli za dve predstavi, da bo prostora za vse. Med gosti smo opazili predsednika goriške kulturne ustanove EMAC in odbornika Moiseja, pokrajinskega podpredsednika Waltritscha, dalje predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze Gorazda Vesela in tajnika SPZ Košuto, predsednika ZSKP Kazimira Humarja in odbornika Paulina.

Tako je seme, ki je bilo posejano na tiskovni konferenci v pokrajinski dvorani prejšnji mesec in ki sta jo vodila predstavnika Slovenskega gledališča iz Trsta Filibert Benedetič in prof. Josip Tavčar rodilo že pri prvi predstavi uspeh, ki je presenetil celo same prireditelje, saj so se goriški Slovenci odzvali povabilu za obisk gledaliških predstav v res lepem številu. To je še en dokaz več, kako zelo so nam tudi v Gorici potrebne kvalitetne kulturne prireditve in kako so naši ljudje od preprostega človeka pa do meščana in intelektualca žejni kvalitetnih predstav v svojem jeziku.

In v resnici je bila to kvalitetna predstava, s katero so se v polni meri izkazali gledališčniki iz Nove Gorice.

Kdor jih je videl pred leti v drugih nastopih med nami je moral zabeležiti pri njih očiten napredek. Režiser Jože Babič je s svojo veščo roko znal nazorno prikazati Cankarjev svet ob obratu stoletja in Janez Lenassi je s svojo sceno to še podčrtal. Tone Šolar je ustvaril lik Kantorja, ki je v vsem odgovarjal in prav tako so bili na dostojni višini drugi igralci. Omenimo naj zlasti Dragico Kokotovo v vlogi Francke pa Turkovega Maksa in Lebanovega župnika.

Občinstvo je pozorno sledilo dogajanju na odru in ob zaključku vedno znova klicalo igralce na oder z eno skupno željo: Pridite še med nas.

ZAKLJUČENA RAZPRAVA O PRORAČUNU TRŽAŠKE OBČINE

Za Rossettija je izhod iz krize možen samo z odprtjem v levo

Omenil je primer Sardinije - «KPI noče mest v odboru, temveč izpolnitev programskih pogojev» PSIUP za enotnost levice - Čudne izjave profesorja Salvatora Romana (PSU) o Slovencih

S sinočnjo sejo se je dolga razprava o zadnjem proračunu tržaške občine pred volitvami, ki bodo prihodnjo jesen, zaključila. Razprava, ki je sprva potekala v zaspanem in brezbrižnem ozračju, je oživela po zadnjem posegu socialista Pittonija in njegovih namigih o «odboru v senci» in konservativni vlogi socialdemokratov v levosredinski koaliciji.

Pittoni je v svojem govoru v torek omenil možnosti tesnejše povezave med KD in PSI ter vso levico za naprednejši program.

V tem smislu se je razvil včerajšnji poseg komunista Rossettija, ki je Pittonija pozval, naj iz svoje analize potegne ustrezne zaključke.

KPI sodi, je poudaril Rossetti, da obstaja — mimo aritmetičnih formul — resna alternativa na levici, ki lahko korenito spremeni dosedanjo upravno in politično prakso v Trstu. Ključnega značaja pa je v tem smislu odnos naprednejših sil v sedanji večini do komunistov in njihovega programa.

«Nočemo mest v odboru, ker ne rinemo vanj, pa tudi v večino ne. Postavljamo pa pogoje o politično-upravnem programu, ki bi ga lahko uresničevale naprednejše sile». Pri tem je Rossetti izrecno omenil «zanimiv» primer Sardinije (kjer se je uresničila koalicija med levico KD in PSI ob vzdržanju KPI) in dodal: «Rekli smo že, da bi naprednejši odbor naletel na naše razumevanje. Ne čakajte na ukaze iz Rima: kriza sedanje koalicije se lahko reši samo z odprtjem na levo».

Med pogoji, ki jih je izrecno omenjal za novo politiko v upravnem in političnem smislu, je Rossetti še posebej poudaril vprašanja slovenske narodne manjšine. Priznal je Pittoniju, da je kritično ocenil delo levosredinske uprave, ko je šlo za ta vprašanja, zato pa je tembolj čuden položaj socialističnega slovenskega predstavnika v njej. Omenil je tudi nastop socialdemokratskega predstavnika F. Salvatora Romana (ki je zanikal obstoj nerešenih vprašanj slovenske manjšine) in trditve načelnika PSU Cesara, da «jamčijo socialdemokrati» za dosledno politiko do Slovencev.

«Socialdemokrat Romano je govoril tako, kakor celo liberalci ne več. Jasno je, da ne pozna — kljub svojemu poklicu — zgodovine te manjšine in dolge kalvarije, po kateri je šla in še hodi», je dejal Rossetti.

Rossetti je od vsega začetka omenil gospodarska vprašanja Trsta, od reorganizacije prog FINMARE, do vprašanj vloge javnega kapitala, ki podpira težnje zasebnih špekulantov. Tudi vprašanje ladjedelnice sv. Marka zavzema — po njegovem — nove dimenzije v trenutku, ko potrebuje ves svet novega ladjevja in so nezasedena samo tržaška splavišča. Potrebna je, sedaj prej ko slej, enotnost vseh tržaških političnih strank, da se vsili preobrat smeri, v katero je tržaško gospodarstvo krenilo v letu zloglasnega načrta CIPE.

Levosredinski odbor je Rossetti kritiziral, da je zamrznjen spričo vrenja med prebivalstvom in novimi pojavi, ki terjajo večje sodelovanje in večje demokratične dialektike. Kot vzrok tega «zamrznjenja» pa je imenoval predvsem konservativno vlogo «notranje desnice» v KD in PSU.

Pred Rossettijem je z daljšim govorom nastopil svoje mesto občinskega svetovalca prof. Salvatore Romano, ki je nadomestil socialdemokratskega kolega Bruna Lovera. Romano je, z daljšim, učenim govorom, napadel PSI, češ da se ne zaveda nevarnosti za demokracijo, ki jo predstavlja obnavljanje «smešnega mita enotnosti levih sil».

Del Romanovega govora, na katerega je odgovarjal Rossetti, pa je zadeval slovensko manjšino. Dejal je, da gre — ko se govori o perečih vprašanjih slovenskega prebivalstva — za «običajne fraze» («luoghi comuni»).

Slovenci so italijanski državljani in so povsem enakopravni. Imajo kar deset šol itd. in živijo svoje življenje, saj so mi simpatični. Nima smisla govoriti o tem, da niso bila rešena njihova pereča vprašanja!» (Sic!)

V začetku seje je o finančni politiki občinske uprave govorila Libera Sorini (KPI), nato misovec Morelli.

Zadnji je povedal svoje stališče psiupovec, prof. Monfalcon, ki je tudi polemiziral z Romanom. Dejal je, da je PSIUP odločno v opoziciji, da pa posluša, ko gre za nove odtenke v notranjosti te koalicije. Pittonija je pozval, naj se pomeri z vso levico, in tudi s PSIUP, in naj — za levo alternativo — odkloni podrejenost levi sredini. «V nasprotnem primeru bo njegov odgovor — je dejal Monfalcon — v torek gola taktična poteza».

S tem govorom se je razprava o proračunu zaključila. Drevi bo župan odgovoril svetovalcem, na kar bo občinski svet glasoval. Pred glasovanjem bodo načelniki skupin imeli pravico do glasovalnih izjav.

Gen. konzulat SFRJ zaprt zaradi praznika

Uradi generalnega konzulata SFRJ v Trstu bodo v dneh 30. novembra in 1. decembra t. l. zaprti zaradi državnega praznika.

V DEŽELNEM SVETU

Jutri glasovanje o obračunu 1969 in proračunu za poslovno leto 1971

Svetovalec Pittoni o politiki PSI - Polemika o slovenskem napisu na spomeniku v Šentlenartu - Slovenska skupnost zahteva višje odškodnine za razlaščeno zemljo

Razprava o obračunu 1969 in proračunu 1971 v deželnem svetu gre h koncu. Včeraj so govorili še zadnji štirje svetovalci, ki so orisali svoja gledišča do dokumentov, nakar je sledila obravnava nekaterih vlog o raznih vprašanjih; na koncu je demokrščanski svetovalec Ginaldi, ki je svoj čas podal poročilo prve stalne komisije za finance in bilanco o obračunu Furlanije - Julijske krajine za poslovno leto 1969, povzel glavne misli in razprave o ustreznem dokumentu ter odgovoril na nekatere pripombe in kritike raznih svetovalskih skupin. Pri tem se je najdalj zadržal pri davčni politiki dežele, pri finančnih ostankih iz prejšnjih obračunov in pri vprašanjih deželne birokracije.

Danes bodo spregovorili še predstavniki opozicijske skupine in deželnega odbora, nakar se bodo predstavniki svetovalskih skupin izrekli o glasovanju o obeh dokumentih. Glasovanje naj bi bilo v soboto.

Včeraj so spregovorili še svetovalci Moschioni (KPI), Dal Mas (PSU), Pittoni (PSI) in Del Gobbo (KD). Moschioni je obravnaval zlasti problem kmetijstva ter opozoril na pomanjkanje ustrezne razvojne politike. V tej zvezi je napovedal, da bo prihodnji teden v Trstu skupna manifestacija sindikalnih organizacij, ACLI in «Alleanza contadina» za uvedbo takšne politike. V deželnem kmetijstvu je danes še kakih 66.000 ljudi, je dejal govornik, medtem ko jih je bilo leta 1961 okoli 116.000. Zaradi pomanjkanja primernega razvojnega načrta, tavajo vsi ti ljudje v nekakšni temi. Da bi lahko rešili to vprašanje je Moschioni predlagal, naj bi dežela pospešila prehajanje zemlje v neposredno last obdelovalcev (za kar bi potrebovali 25 milijard lir v desetih letih, finansiranje zadružništva in preoblikovanje kmetijske strukture.

Dal Mas je v svojem nastopu poudaril bistveno skladnost proračuna za leto 1971 s programskimi izjavami predsednika Berzantija, a je opozoril na nekatere nedostanke v posameznih poglavjih. V zvezi z odnosi večinskega naroda do Slovencev je govornik naglasil, da so za njegovo skupino vsi Slovenci v deželi enakovredni ne glede na to, kje prebivajo, v tržaški, goriški ali videmski pokrajini. Govornik je pozdravil skorajšnje srečanje med najvišjimi predstavniki Italije in Jugoslavije, ter v tej zvezi dejal, da more naša dežela občutno prispevati k sožitju med narodi, zlasti pa k sožitju s Slovenijo, Hrvatsko in avstrijsko Koroško, vendar v skladu, je dejal, z osnovnimi zahtevami italijanske zvestobe Atlantski zvezi.

Socialist Pittoni se je v svojem nastopu dotaknil proračunskih dokumentov le mimogrede ter za dokument, ki se nanaša na leto 1971 naglasil, da je resen in da je lahko za zgled drugim italijanskim deželam. Govornik pa je razvil predvsem nekaj političnih tez. Naglasil je, da so komunisti med zadnjo razpravo pokazali večjo prožnost kakor sicer ter nakazali nekaj možnih alternativ v deželni politiki, ne da bi kakor običajno le zavračali stališča večine.

V zadnjih mesecih smo priča izrazitemu boju med demokratičnimi silami in «stranko krize», je nadaljeval Pittoni. V tem času je PSI z velikim čutom za odgovornost pokazala, da je znala obdržati in okrepiti vezi z gibanjem delavskih množic. V svoji premočrtni politiki, je dejal Pittoni, podpira stranka sedanjo vlado, ker je ta izraz obstoječe politične faze, in jo namerava podpirati vse dotlej, dokler se bo zavzemala za uresničevanje napovedanih reform. To pa nas ne more ovirati, je naglasil, da iščemo nova ravnovesja s tem, da se povezujemo s silami, ki se vzporedno z nami borijo proti konservatorizmu in ki se zavzemajo za povezavo med politiko reforme na eni, ter politiko proizvodnje in dohodka na drugi strani.

V skladu s stališčem, ki ga je nedavno tega zavzel osrednji odbor PSI, namerava stranka navezati plodne stike z vsemi levičarskimi silami, tako zlasti z naprednimi katoliškimi silami, ki se zbirajo okoli ACLI in s silami solidne socialistične tradicije.

Deželni odbor PSI je pred kratkim ugotovil, da je politična linija organske leve sredine na splošno popustila, in sicer zaradi nekaterih nazadnjaških stališč PSU in dela KD. Zato je treba tudi v Furlaniji - Julijski krajini iskati nove možnosti za izvajanje primerne reforme politike in za preosnovo gospodarskega in socialnega ustroja. Deželni odbor PSI želi ustvariti politične pogoje za sestavo nove vladne platforme v deželi, in sicer na osnovi neposrednega sodelovanja KD - PSI, kar se je že zgodilo v vodstvu številnih javnih uprav in do česar bo po vsej verjetnosti prišlo tudi na Sardiniji.

Nato je nastopil zadnji govornik, demokrščanski svetovalec Del Gobbo, ki je ocenil bilanci za pozitivni ter polemiziral z opozicijo, češ da se krasi s pavjim perjem, ko prikazuje vsak napredek socialne in gospodarske narave kot da gre za njegovo lastno pridobitev. Govornik se je kmalu nato zapletel v živahen besedni spopad s komunistom Baracettijem, in sicer v zvezi z zahtevo KPI, naj bi se deželni odbor zavzel za to, da bi na spomeniku padlim partizanom v Šentlenartu lahko vklesali napis v slovenščini. Del Gobbo je na Baracettijevo obtožbo, da sta za to grobo diskriminacijo — v Zagrebu, je dejal Baracetti, stoji spomenik italijanskim partizanom z napisom v italijanščini — krivi zlasti KD in PSU, odgovoril tako polemično, češ da je postavitev slovenskega napisa prepovedal tamkajšnji občinski svet in ne morda kakšne stranke, da mu je moral predsednik Ribezzi vzeti besedo.

Sledila je obrazložitev nekaterih predlogov, ki so jih v zadnjem času vložili svetovalci raznih skupin. Tako je predstavnik Slovenske skupnosti dr. Štoka med drugimi obrazložil zahtevo njegove skupine, naj bi se deželni odbor zavzel za priznavanje višje odškodnine kmetom, ki jim zlasti na Tržaškem in Goriškem razlaščajo zemljo v razne namene.

Celodnevne stavke v škedenjski Italsider

V škedenjski železarni se z nezmanjšano ostrino nadaljuje stavkovni boj za odpravo krivičnega načina plačevanja, se pravi za odpravo «mezdnih pasov» in različne kriterije pri ocenjevanju vrednosti dela.

V okviru načrta, ki ga je pripravil tovarniški svet, so včeraj izvedli enodnevno stavko delavci livarne in uslužbenci ob visokih pečeh. Vsega je stavkalo, s stoodstotno udeležbo, nad 600 delavcev. Ostali bodo stavkali jutri in v nedeljo, po posameznih obratih, vsak po 24 ur.

Prijava vina

Trošarinski konzorcij med občinami DEVIN-NABREŽINA, ZGONIK in REPENTABOR obvešča, da morajo vsi vinogradniki in vsi pridelovalci grozdja in mošta predložiti krajevnemu trošarinskemu uradu **najkasneje do 29. novembra 1970** prijavo količine med letom pridelanega vina.

Prijave sprejmeajo na županstvih:

občina DEVIN-NABREŽINA: vsak dan od 8. do 12. ure;

občina ZGONIK: vsak torek in petek od 9. do 12. ure;

občina REPENTABOR: vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 12. ure.

Konzorcij ne bo izdal spremnega izkazila za prodajo vina tistim, ki se ne bodo odzvali gornjemu vabilu. Kršitelji bodo kaznovani po zakonu.

Sožalja ob smrti Franca Kavsa

Iz nekega opatijskega zdravilišča smo prejeli sledeče pismo: Dragi tovariši. Zelo me je pretresla nepričakovana smrt Frančka Kavsa in kar verjeti nisem mogel novici, ki so mi jo sporočili iz Ljubljane. Vem, da je tudi Vas vse, njegove sodelavce in prijatelje, prizadela izguba skromnega in dobrega prijatelja.

Prosim, sporočite njegovi gospe moje iskreno sožalje, kot ga izrekam tudi Vam vsem.

DRAGO KOSMRLJ
časnikar

Opatija, 23. 11. 1970

NASTOP SGZ PRI MINISTRSTVU ZA DELO

Olajšave za poimensko zaposlovanje delovne sile z znanjem slovenščine

Olajšava je bila potrebna spričo novega zakona o prepovedi poimenskega izbiranja nameščencev

Po členu 34 zakona štev. 300 z dne 20. maja 1970 smejo delodajalci zaposliti v svojih obratih po lastni izbiri in presoji le družinske člane, osebje višjih kadrov in delavce z visoko specializacijo. Zaposlovanje vsega ostalega osebja se mora vršiti preko uradov za zaposlovanje, in to ne da bi mogli delodajalci izbirati potrebne delovne sile poimensko, ampak le po vrstnem redu na spisku brezposelnih ljudi.

Ta nova določba utegne imeti v naši deželi izrazito negativne posledice in občutno zavirati poslovanje slovenskih trgovskih podjetij, ker bi morala ta podjetja jemati v službo osebje, ki ne obvlada slovenščine. V tržaški, goriški in videmski pokrajini pa je tudi veliko število italijanskih trgovskih in gostinskih podjetij, ki nujno potrebujejo osebje z znanjem slovenščine. Zlasti trgovina je vsled stalne prisotnosti velikega števila odjemalcev iz sosedne Jugoslavije v zadnjih letih zadobila razsežnosti, ki so vsaj dvakrat večje od tistih, ki bi jih tržišče imelo, ko bi teh klientov ne bilo. Statistični podatki namreč kažejo, da je ob določenih dneh (in temu smo priča prav danes) v Furlaniji - Julijski krajini tudi nad 150.000 jugoslovanskih gostov.

Poleg tega je treba upoštevati, da se večji del mednarodne blagovne menjave odvija prek deželnih tvrdk, ki poslujejo s sosedno Jugoslavijo. Nobenega dvoma ni, da bi se trgovina s tujino na Tržaškem in Goriškem zelo skrčila, če bi te izmenjave ne bilo. Tudi na tem področju je torej znanje slovenščine in srbohrvaščine pogosto predpogoj za sprejem v službo.

Slovensko gospodarsko združenje je zato opozorilo pristojne oblasti na ta pereč problem. V posebni vlogi, ki jo je poslalo glavnemu ravnateljstvu za zaposlovanje pri ministrstvu za delo in socialno skrbstvo, je SGZ prikazalo težave, ki utegnejo izvirati za deželno gospodarstvo iz novega zakona, ki sicer vnaša občutne izboljšave v status delojemalcev. V svoji vlogi se je SGZ zavzelo, naj bi pristojne oblasti sprejele primeren ukrep in preprečile nastajanje omenjenih škodljivih posledic.

SGZ pa se ni omejilo na to, da bi opozorilo na neprimernost norme, temveč je tudi navedlo dve možni rešitvi problema. Prva možnost bi bila v tem, da bi oblasti raztegnile na vse občine tržaške, goriške in videmske pokrajine veljavnost zakona štev. 264 z dne 29. aprila 1949, ki predvideva svobodno izbiro delojemalcev v goratih predelih in na področjih, kjer se govori več jezikov, druga možnost pa bi bila v tem, da bi osrednji odbor pri ministrstvu za delo, ki se ukvarja s temi vprašanji, vnesel v spisek dovoljenih primerov poimenskega zaposlovanja delovne sile primer delojemalcev s spričevalom o opravljeni slovenski šoli, in to za trgovska, turistična, gostinska, založniška, spedicijska in obrtniška podjetja v tržaški, goriški in videmski pokrajini.

Te dni je ministrstvo za delo in socialno skrbstvo odgovorilo na vlogo SGZ s posebno noto, v kateri naglaša, da je neposredno zaposlovanje delovne sile dovoljeno le za kmetijska podjetja v goratih predelih in v predelih z mešanim prebivalstvom (zone mistilingui e montane); kategorija delovne sile s spričevalom o opravljeni slovenski šoli pa da se samo po sebi še ne more šteti za primer «visoke kvalifikacije», tako da tudi v tem slučaju ni dovoljeno poimensko zaposlovanje.

Da bi pa olajšalo poslovanje prizadetih podjetij, zaključuje rimski urad svojo noto, je glavno ravnateljstvo za zaposlovanje razposlalo svojim perifernim organom okrožnico, s katero odreja, naj se izbiranje delojemalcev po želji podjetij na tem področju vendarle vrši med tistimi kandidati, ki obvladajo slovenščino odnosno srbohrvaščino.

SPORAZUM S SINDIKATI

Trgovine odprte danes, jutri in v ponedeljek

Med občinsko upravo, sindikalisti in trgovci, je bil sinoči dosežen sporazum o odprtju trgovin ob priliki jugoslovanskega državnega praznika.

Po sporazumu bo urnik trgovin spremenjen tako, da bodo delale ves dan danes in v ponedeljek, z izjemo opoldanske enourne pavze od 13. do 14. ure. V nedeljo pa bodo trgovine odprte od 9. do 13. ure.

Sporazum so sindikati sprejeli kot enkratno in izjemno rešitev in prejeli jamstva, da bodo uslužbenci imeli pravico do kompenzativnega počitka. V ta namen bodo trgovine zaprte vse jutro 7. januarja (četrtek). En dan kompenzativnega počitka pa morajo trgovci nuditi uslužbencem že prihodnji teden.

Pavza za kosilo, danes in v ponedeljek, bo sicer od 13. do 14. ure, vendar imajo pravico uslužbenci do dveurnega počitka, kar pomeni, da se bodo na delu zamenjavali.

Sporazum so za sindikate trgovskih uslužbencev podpisali Curri (CCdL), Desenibus (CISL) in Battilana (CGIL).

Danes v Miljah splošna stavka od 9. do poldne

Milje bodo danes stavkale, na poziv treh sindikalnih organizacij, proti sklepu o gradnji razplinjevalne naprave pri Sv. Roku, se pravi proti nevarnosti eksplozij, ki bi ogrožale varnost okolice, kakor tudi perspektive turističnega razvojnega načrta, ki ga je izdelala miljska občinska uprava v okviru širšega načrta gospodarskega potenciranja tega zaostalega področja.

Delavci, uslužbenci trgovin, uradniki in obrtniki, pripadniki drugih srednjih kategorij, trgovci in podjetniki, bodo sporazumno prekinili vsakršno dejavnost točno ob devetih zjutraj. Večina delavcev se bo nato zbrala pred vhodom v ladjedelnico «Navalgiuliano», od koder bo krenil sprevod po mestnih ulicah na glavni trg pred občinsko palačo. Tu bodo spregovorili predstavniki treh občinskih delavskih zbornic, miljski župan Millo in zastopnik krajevnega «odbora za javno zdravje», ki je vse prejšnje mesece koordiniral sensibilizacijo mestnega javnega mnenja proti gradnji razplinjevalne postaje.

Sinoči je svojo popolno solidarnost s stavkajočimi Miljami izrazila tudi tržaška federacija PSIUP, ki zagovarja skupne pobude za turistični in industrijski razvoj miljskega področja.

PO STRAHOVITEM NOČNEM TRČENJU V ISTRSKI ULICI

Krivcu nesreče odvzeli šofersko dovoljenje

Bruno Apollonio, najlažje ranjen, zastražen v bolnišnici

Tržaška prefektura javlja, da je odredila takojšen odvzem za dobo 12 mesecev šoferskega dovoljenja Brunu Apolloniu, ki je 25. t.m. zakrivil zaradi prevelike hitrosti na ovinku na Istrski ulici prometno nesrečo, ki je terjala dvoje človeških življenj.

Zaradi pozne ure smo v naši včerajšnji številki objavili vest, da je pri nesreči, ki se je pripetila nasproti starega vhoda na pokopališče pri Sv. Ani, izgubil življenje tudi 23-letni Bruno Apollonio iz Žavelj št. 17. V resnici se je Apollonio, ki je na blagem ovinku z vso hitrostjo s fiatom 850 zašel na levo stran sicer širokega cestišča in tako silovito treščil v nasproti vozeči fiat 850 54-letnega Guerrina Battigellija iz Ul. Lago 8, da je njegovo vozilo dvignilo v zrak in je pristalo s streho na strehi Battigellijevega avta. Ljudje, ki so prišli na kraj, so morali najprej, kar jim je uspelo le s precejšnjim naporom, spraviti Apolloniov avto na cesto, da so lahko iz njega potegnili hudo ranjenega 22-letnega Maria Goreno iz Ul. Lazzaretto Vecchio 18, ki je kot Battigelli, med prevozom v bolnišnico podlegel poškodbam. Iz Battigellijevega avta so potegnili tudi hudo ranjeno 40-letno Normo Per iz Ul. del Rivo 9 in jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli s strogo pridržano prognozo. Edini, ki se je rešil brez hujših poškodb je bil povzročitelj nesreče, ki je nekaj časa pod šokom zmedeno hodil okoli razbitin. Kasneje so tudi njega iz previdnosti odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali s prognozo okrevanja v 8 dneh. Ker že po prvih izsledkih preiskave, ki jo vodijo karabinjerji, ni dvoma o Apolloniovi krivdi, so ga v bolnišnici zastražili v pričakovanju ukrepa, ki bi ga moral proti njemu sprejeti namestnik državnega pravdnika dr. Borraccetti.

Izredna seja miljskega obč. sveta

Miljski občinski svet se bo sestal na izredni seji 2. dec. ob 19. uri. Poleg vprašanj, ki niso bila izčrpana na sejah 18. in 25. nov., bodo na dnevnem redu še naslednja važnejša vprašanja: predlog za podelitev kolajne za hrabrost miljski občini; imenovanje dveh zastopnikov občinske uprave v upravni svet šolskega patronata, imenovanje dveh tretjin članov občinske komisije za krajevne prispevke, odobritev consekga načrta, najem posojila 18.985.00 lir za športno igrišče in najem posojila 24.000.000 lir za razširitev miljskega pokopališča.

8. dan zasedbe tovarne srajc

S sprevodom po mestnih ulicah so delavke v že osmi dan zasedeni tovarni srajc «Trieste Textil» opozorile nase javno mnenje. Perspektive za rešitev njihovega položaja so še meglene in vse kaže, da se položaj samo zaostruje.

Sindikalistke so se včeraj srečale s podprefektom Mellarom in mu opisale osnovne zahteve: jamstva za zaposlitev, nadaljevanje proizvodnje, izplačilo plač in zaostankov.

Za tem jih je sprejel tržaški župan Spaccini. Dejal je, da spremlja z zaskrbljenostjo razvoj položaja in da je občina solidarna z delavkami. Obljubil je, da bo občinska uprava anticipirala plačilo deželne podpore (6 milijonov lir) in dodala še svoj prispevek v višini pol milijona lir.

Poleg tega je sindikalistom orisal možnost zaposlitve dela osebja tekstilne tovarne pri drugih tržaških podjetjih.

Danes se bodo sindikalisti srečali še enkrat s prefektom Cappellinijem in odbornikom za delo in socialno skrbstvo v deželni vladi Stopperjem.

V Ljudskem domu v Trebčah

Danes pokrajinsko zborovanje ANPI

Danes, v petek, 27. novembra bo ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah pokrajinsko zborovanje Vsedržavnega združenja partizanov Italije (ANPI).

Na zborovanju, katerega se bo udeležil vsedržavni tajnik ANPI Alfonso Bartolini, se bo obravnavala tema: «Politična linija in dejavnost združenja kot priprava na VII. vsedržavni kongres ANPI».

V okviru te teme bodo obravnavali med drugimi tudi naslednje probleme:

— priznanje kvalifikacij partizanskih borcev, ponovno odprtje rokov za priznanje teh kvalifikacij, ugodnosti za bivše borce in priznane kategorije (zakon št. 336), ki so nameščenci javnih ustanov ter razširitev teh ugodnosti na uslužbence in nameščence zasebnih podjetij in ustanov.

OKROGLA MIZA TRGOVINSKIH ZBORNIC

Možnosti nadaljnjega razvoja turističnih stikov s tujino

Med drugim bodo razpravljali o letalskih zvezah med Trstom, Dunajem, Zagrebom in Beogradom ter o čartrskih poletih

V glavni dvorani trgovinske zbornice bo v torek, 1. decembra okrogla miza o turističnem sodelovanju med našo deželo in Jugoslavijo oziroma Avstrijo in drugimi deželami vzhodne Evrope. Na srečanju, ki ga organizira deželno združenje trgovinskih zbornic, bodo pregledali možnosti za nadaljnji razvoj turističnega sodelovanja med omenjenimi deželami in predvsem kar zadeva letalske zveze med Trstom, Dunajem, Beogradom in Zagrebom. Govorili bodo tudi o povezavi obstoječe letalske mreže s progami v smeri proti vzhodni Evropi ter o tako imenovanih čarterskih poletih. Izsledke okrogle mize bodo nato predložili pristojnim oblastem in sicer kot gradivo za razvoj turističnih dejavnosti v bodoče.

Plačevanje pokojnin in 13-mesečnih obrokov od 9. decembra dalje

Tržaško ravnateljstvo zavoda za socialno skrbstvo (INPS) je sporočilo sklep pristojnega ministrstva, da se letos izplačujejo pokojnine in 13. obroki pokojnin že od 9. decembra dalje.

Pokojnine bodo v poštnih uradih, ki so izven mesta, izplačevali od 9. decembra dalje, brez razporeda (Žavlje, Nabrežina, Bazovica, Devin, Grljan, Prosek, Dolina, Križ, Boršt, Zgonik in Sesljan), medtem ko bo v mestnih in drugih poštnih uradih (Trst, Milje, Opčine) izplačevanje pokojnin po sledečem vrstnem redu:

Obroki pokojnin, ki zapadejo po 14. decembru in zadevni 13. mesečni obrok (ob datumu začetnice priimkov):

9. decembra — A, B, C
10. decembra — D,E,F,G,H,I,K
11. decembra — L, M, N, O, P
12. decembra — Q, R, S, T, U, V, Z

Izplačilo 13. mesečnega obroka pokojnin, ki so že zapadle po 14. novembru, pa bo po sledečem razporedu:

14. decembra — A, B, C
15. decembra — D, E, F, G, H, I, K
16. decembra — L, M, N, O, P
17. decembra — Q, R, S, T, U, V, Z

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V soboto, 28. t. m. ob 21. uri	(PREMIERSKI ABONMA)
V nedeljo, 29. t. m. ob 16. uri	(ABONMA RED B — nedeljski popoldanski)
V sredo, 2. decembra ob 20. uri	(ABONMA MLADINSKI V SREDO)
V četrtek, 3. dec. ob 20. uri	(ABONMA MLADINSKI V ČETRTEK)
V nedeljo, 6. dec. ob 16. uri	(ABONMA OKOLIŠKI)

LUDVIG HOLBERG

JEPPE S HRIBA

komedija v petih dejanjih

Prevod:
STANE STAREŠINIČ in MARKO VERBIČ
Scena in kostumi:
UROŠ VAGAJA in DEMETRIJ CEJ
Glasba:
IVAN MIGNOZZI
Režija:
MARIO URŠIČ

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacija na tel. 734265.

OD PREMIERE DO 26. DECEMBRA BO V RAZSTAVNIH PROSTORIH KULTURNEGA DOMA RAZSTAVLJAL SVOJA DELA SLIKAR RUDOLF SAKSIDA
OTVORITEV RAZSTAVE BO OB 20. URI.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 27. novembra ob 20. uri v Komnu

SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

Pripoveduje
STANE RAZTRESEN

PD IVAN GRBEC
v Škednju

priredi od 30. t.m. do 5. dec.

RAZSTAVO KNJIGE

Na ogledu bodo knjige primerne za Miklavža, božična in novoletna darila, za male in velike. — Razstava bo odprta od 17. do 19. ure.

Slovensko prosvetno društvo Prosek - Kontovel

priredi v nedeljo, 29. novembra v prosvetnem domu na Proseku

RAZSTAVO SLOVENSKE KNJIGE

Razstava bo odprta od 10. do 13. in od 15. do 20. ure.

Obveščamo vse vaščane, da je društvena knjižnica odprta vsako nedeljo od 11. do 12. ure.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes, 27 t. m. se bo ob 16. uri sestal odbor sindikata slovenske šole. Na seji bo tajnik sindikata med drugim poročal o novem združenem zakonskem osnutku za slovensko šolo in o razgovorih, ki jih je imel prejšnji teden v Rimu.

■ **Danes ob 20. uri bo v dvorani v Ul. Madonnina 19 javna debata** na pobudo krožka «Che Guevara» o temi «Razporoka». Govorila bo senatorka Giglia Tedesco, k ije o tem vprašanju govorila tudi v senatu.

BCTS

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - Ulica F. Filzi št. 10
Tel 38101/38045

opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaji:

Ameriški dolar	618,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1.475,—
Švic. frank	142,—
Franc. frank	110,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	169,50
Avst. šiling	23,80
Dinar	42,—

Gledališča

VERDI

Danes, v petek, 27. t.m. bo v gledališču Verdi za red C (parter in lože) ter red B (galerije in balkon) druga predstava opere Maria Zafreda «Wallenstein». Zasedba bo ista kot premierska.

Vstopnice za današnjo predstavo so v prodaji pri gledališki blagajni (tel. 23988).

POLITEAMA ROSSETTI

Danes ob 20.30 bo Tržaško stalno gledališče v sodelovanju s «Skupino štirih» (Valeria Moriconi, Ennio Balbo, Lia Zoppelli in Gianni Agus) predstavilo na odru Politeama Rossetti dramo «Margherita Gautier, la dame aux camelias». To zanimivo in originalno izvedbo dela slavnega romana Aleksandra Dumasa mlajšega je režiral Aldo Trionfo. Pri glavni blagajni v Pasaži Protti so na razpolago vstopnice za današnjo, sobotno in nedeljsko (ob 16.30) predstavo, ki jo bodo ponovili tudi 1., 2. in 3. decembra.

* * *

V soboto, s pričetkom ob 18. uri, bo v gledališču Rossetti v okviru «literarnih sobot» govoril v francoščini Jean-Marie Domenach na temo «Les Etats Unis, révolution du bonheur. Les Etats Unis, premier pays communiste du monde?» (Veseljaška revolucija. ZDA prva komunistična država na svetu?). Po predavanju, ki bo trajalo kake pol ure, se bo razvila polurna diskusija, ki jo bo vodil predsednik pokrajinske uprave prof. Michele Zanetti.

Pri glavni blagajni v Pasaži Protti so še na razpolago abonmajske izkaznice za vsa predavanja. Abonentom Stalnega gledališča ter članom Kulturnega in umetniškega krožka ter drugih sorodnih organizacij so na razpolago izkaznice po 2000 lir, posamezna vstopnica pa stane 500 lir.

Kino

Nazionale 15.30 «Il falso testimone», George Kennedy, Anne Jackson, Eli Wallach, Steve Ihnat. Panavision. Metrocolor.
Eden 15.30 «Nini Tirabusciò, la donna che inventò la mossa», Monica Vitti, Gastone Moschin, Peppino De Filippo, Sylva Koscina. Technicolor.
Fenice 15.00 «Uomini e cobras», Kirk Douglas, Henry Fonda, Hume Cronyn, Warren Oates. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Il prete sposato», Rosanna Podesta, Lando Buzzanca. E M, Salerno. L. Salce. Prepovedano mladini pod 18 letom.
Excelsior 15.30 «Boatniks, i marinai della domenica». Film Walt Disney, Robert Morse, Stefanie Powers, Phil Silvers. Technicolor.
Ritz 16.00 «Concerto per pistola solista», Anna Moffo, Gastone Moschin, Evelyn Stewart, Peter Baldwin. Detektivka. Technicolor.
Alabarda 16.30 «Buon funerale, amigos... paga Sartana», Gianni Garko, Daniela Giordano. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Le calde notti di Poppea», Olinka Berova, Brad Harris. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Uomini contro», Gian Maria Volonte. Technicolor.
Cristallo 16.00 «Dramma della gelosia», Marcello Mastroianni, Monica Vitti. Technicolor.
Capitol 16.30 «Duffy il re del doppio gioco», James Coburn, James Mason, James Fox. Technicolor.
Moderno 16.30 «Viva le donne», Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Technicolor.
Vittorio Veneto 15.30 «Il compromesso», Kirk Douglas, Faye Dunaway. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16.00 «Quella dannata pattuglia», D. Cummings, M. Gerwodd. Technicolor. Vojaški film.
Impero 16.30 «Un tipo che mi piace», Jean Paul Belmondo, Annie Girardot. Technicolor.
Astra 16.00 «Viaggio al centro della Terra». Iz romana Julesa Verna. James Mason, Arlene Dahl. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Un detective», Franco Nero, Florinda Bolkan, Adolfo Celi. Prepovedano mladini pod 18. letom.

MILJE

Verdi 17.00 «Metello», Režiser Mauro Bolognini, Massimo Ranieri, Lucia Bosè, Ottavia Piccolo, Tina Aumont. Technicolor.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 27. novembra
BERNARD

Sonce vzide ob 7.20 in zatone ob 16.25. — Dolžina dneva 9.05. — Luna vzide ob 5.54 in zatone ob 15.01.

Jutri, SOBOTA, 28. novembra
JAKOB

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,9, najnižja 6,7, ob 19. uri 12,8, zračni tlak 1027,3 stalen, veter 12 km severovzhodni, vlaga 39 odst., nebo jasno, morje skoro mirno, temperatura morja 13,9 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

26. novembra 1970 se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

UMRLI SO: 89-letni Giuseppe Seriani, 81-letna Elvira Beltrame vd. Reitinger, 73-letna Anna Maria Balchin por. Pastorelli, 46-letna Elvira Bissi por. Petrilli, 56-letni Emiliano Argentin, 50-letni Ruggero Dentato, 71-letni Ferruccio Baraz.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Borzni trg 12; Centauro, Ul. Rossetti 33; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Sant'Anna, Erta di S. Anna 10.

Mali oglasi

Vino iz goric - Trevisa. Dobro namizno vino 11 stopinj po 180 lir, boljše namizno vino po 12 stopinj 200 lir. Servis na dom. **Telefonirati na št. 750-407.**

Darovi in prispevki

N.N. daruje 10.000 lir za spomenik NOB v Cerknem. V počastitev spomina pok. tov. Franca Kavsa daruje N.N. 1.000 lir za Dijaško matico.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 6. strani

drop

Vesel božič

Za božične praznike si privoščite novo obleko.
V vseh stopetdesetih trgovinah drop
v vseh trgovinah Grande Magazzino Centro drop
je pripravljenih veliko čudovitih oblek,
mnogo zelo aktualnih plaščev,
na stotine različnih modelov,
da bi se za praznične dni oblekli zares nevsakdanje

Za moške maxi-plašč, žametni jopič
v modnih barvah,
obleka za pomembne priložnosti ter
elegantni plašč
v klasičnem kroju.
In vse po zares nizkih cenah

Za žensko žametna obleka v barvi božiča ter najnovejše hlače iz flanele

In še tolika zelo nizkih cen

drop

Trgovine drop

Trst, Ul. Dante, 12
Gorica, Korzo Italia, 82
Pordenone, Viale Cosselli, 14
Videm, via Vittorio Veneto, 6

drop

Vesti iz Tržiča

NAČRT ZA PORTOROSEGA bo danes ob 18. uri prikazal inž. Finzi iz Trsta občinskim svetovalcem iz Tržiča, ki jih bo seznanil z deli, ki jih bodo opravili v zvezi s povečanjem in z modernizacijo pristanišča.

O OTROŠKIH VRTCIH ONAIRC so razpravljali včeraj v dvorani občinskega sveta v Ronkah. Zborovanje je organizirala zveza za krajevne ustanove ter je povabila nanj župane in druge občinske predstavnike tržiškega področja. Govorili so o nedavnih stavkah uslužbencev ON AIRC, o njihovem položaju in o škodi, ki so jo pri tem imeli otroci in njihovi starši. Na koncu so poverili predsedniku zveze nalogo, naj bi posredoval pri poslanski zbornici za pospešitev zakona, s katerim naj bi ukinili ustanovo ONAIRC in naj bi njeni vrtci prišli pod javno upravo.

NA SESTANKU V NOVI GORICI

Za bolj uspešno sodelovanje carinskih služb na naši meji

Predstavniki jugoslovanskih in italijanskih carinarnic so proučili razne probleme - Za 225 milijonov lir novih naložb pri Rdeči hiši - Za povečanje obmejnega področja v Beneški Sloveniji

V sredo so se sestali v Novi Gorici direktorji carinarnic iz Kopra, Sežane, Nove Gorice ter Jesenic z jugoslovanske strani meje in iz Trsta, Gorice ter Vidma z italijanske strani meje. Srečanje, ki sta ga vodila direktor novogoriške carinarnice Zoran Krpan ter generalni carinski inšpektor in načelnik carinskega območja iz Trsta dr. Mario Barduci je bilo namenjeno poglabljanju sodelovanja med carinskima službama ob meji s posebnim ozirom na načelni dogovor, ki je bil sklenjen na meddržavni ravni lani v Turinu. Udeležence srečanja je najprej pozdravil ter jim zaželel uspešno delo podpredsednik novogoriške skupščine dr Vinko Mozetič.

Predstavniki jugoslovanskih carinarnic so ob ugotovitvi, da živimo ob eni najbolj odprtih meja v Evropi zlasti poudarili interes po še večjem sodelovanju med službami za čim bolj nemoteno gibanje prebivalstva. Menili so, da so ob hitrem tempu razvoja ob meji nekatere določbe starejših sporazumov postale že anahronistične. Videmski sporazum na primer določa za imetnike kmetijskih propustnic 23 izdelkov oziroma vrst izdelkov in blaga, da ga smejo prenašati čez mejo, za ostale državljane pa le 11 izdelkov oziroma vrst blaga. Med seznamoma so tudi izdelki in blago, ki ga več nihče ne uporablja. Hkrati pa je hiter razvoj prinesel na trg nove vrste izdelkov in blaga, ki si jih občani ob meji živahno izmenjujejo. Praksa je torej že preživela določbe sporazuma. Medtem ko so se jugoslovanski predstavniki carine zavzeli za to, da bi zamenjali seznam blaga izključno z vrednostjo izdelkov, ki sme čez mejo, pa so njihovi italijanski kolegi povedali, da so že predlagali pristojnim oblastem, da bi zamenjale sedanji seznam z negativnim spiskom izdelkov, s katerimi ne bi smeli državljani čez mejo. To je bilo sprejemljivo tudi za jugoslovanske carinske delavce.

Jugoslovanski carinski delavci so tudi opozorili italijanske kolege, da poostrene kontrole, ki jih izvajajo finančni organi na meji, niso v skladu z liberalizacijo, ki jo dopuščajo Jugoslovani. Italijanski carinski delavci pa so jim odgovorili, da gre največkrat za neljube dogodke, ko pridejo v službo na mejo delavci iz notranjosti dežav eter še ne poznajo razmere ob meji in stopnje doseženega razvoja.

Precej pozornosti so na posvetu posvetili mednarodnemu prehodu v Rožni dolini, kjer je veliko potniškega in tovornega prometa. Spričo omejene propustnosti prehoda nastajajo razne težave in ovire. Direktor goriške carinarnice dr. Mario Mastropasqua je obvestil udeležence, da bo vprašanje kmalu rešeno. Pred kratkim je bil namreč dograjen na italijanski strani velik parkirni prostor za tovornjake. Na tem prostoru sedaj carinijo že okoli 70 odstotkov blaga namenjenega v Jugoslavijo, kar je že precej pospešilo postopek. Zdaj imajo zagotovljen denar še za postavitev nekaterih novih objektov in naprav od razširitve carinskih prostorov do postavitve avtomatske tehtnice ter štirih boksov za kontrolo blaga. S tem bodo postopki še bolj pospešeni. Celotna naložba pa bo veljala kar 225 milijonov lir. Slišali smo tudi, da so italijanske obmejne carinske oblasti predlagale pristojnim rimskim organom, da bi vključili vo področje videmskega sporazuma še mesti Tricesimo in Čento, s čimer bi znatno dvignili izmenjavo prebivalstva in blaga prek Beneške Slovenije in mednarodnega prehoda Most na Nadiži.

Na tem srečanju v Novi Gorici so se dogovorili tudi o nekaterih postopkih glede izmenjave informacij med carinarnicami ob meji. Doslej so izmenjavali take informacije le med carinarnicami na velikih mednarodnih prehodih na Škofijah, v Sežani, Novi Gorici in na Jesenicah. Predlagali so, da bi razširili izmenjavo informacij še na mednarodne železniške prehode Sežana oziroma Opčine in Nova Gorica oziroma Gorica ter na Rateče. Prihodnjič se bodo spet srečali spomladi v Trstu, kjer bodo analizirali uspeh predvčerajšnjega dogovora.

Na prošnjo železniške uprave, ki opravlja na tem delu proge nekatera popravila, je odredil sovodenjski župan zaporo cestnega prehoda čez železnico «na stradalti». Cesta ostane zaprta samo danes od 7.30 do 17. ure.

IZ POROČANJA ŠVICARSKEGA ČASOPISJA

Baje bodo jedrski pospeševalnik CERN gradili v kraju Meyrin v bližini Ženeve

Skoro gotovo so šli po vodi upi za gradnjo te naprave v Doberdobu in tudi v drugih krajih v Evropi - Za mnoge države je bil predvideni strošek prehud

Lani in predlanskim se je mnogo govorilo o možnosti gradnje jedrskega pospeševalnika — protosinhrotrona na doberdobski planoti. O tej veliki gradnji znanstvene narave so govorili v vseh krajevnih izvoljenih svetih, govor je bil o njem v rimskem parlamentu in v osrednji vladi, o njem so razpravljali tudi v mednarodni areni. Številne države bi morale finansirati ogromni stroj na stotine milijard lir. Lokacija za pospeševalnik se je zdela na doberdobski planoti med najboljšimi kar jih je bilo mogoče dobiti v Evropi, ker ni odgovarjal za tako napravo le luknjičasti kraški teren, so tu na razpolago odlične železniške, cestne in letalske zveze, v neposredni bližini so kopališča in tudi zimsko - športni centri, v Trstu je mednarodni fizični inštitut, istotam je univerza, imamo pa še vrsto drugih ustanov kulturne narave.

Znanstveniki, ki bi prišli v naše kraje bi se torej prav dobro počutili. Tudi Jugoslavija je podpirala kandidaturo Doberdoba in italijanska vlada se je po daljših pomislekih (poleg kandidature Doberdoba je bila na krožniku še kandidatura podobnega kraja Nardò v Apuliji) odločila za Doberdob, kljub prvotnemu odporu vojaških oblasti.

Končno so ostale v tekmi kandidature Doberdoba, Drensteinfurtha v Zahodni Nemčiji, Focanta v Belgiji, Goepfritza v Avstriji in Le Luca v Franciji.

V zadnjem trenutku so nastale težave finančnega značaja. Denar za tako orjaško napravo bi moralo prispevati le šest držav, ki so včlanjene v CERN. Marsikatera med temi pa se je, ko bi bila potrebna dokončna odločitev, odpovedala finansiranju. Zah. Nemci, ki bi bili morali prispevati nad tretjino celotne vsote, so zagrozili da bodo dali denar le, če bo naprava zgrajena v Drensteinfurthu na njihovem teritoriju. Počasi so se tudi druge države odtegnile ker so, vsaka po svoje razumljivo, smatrale, da ni koristno v tem trenutku investirati težke milijarde v znanstvene naprave izven domačega ozemlja.

Tako je zamisel o jedrskem pospeševalniku počasi bila «odtegnjena iz prometa». Navdušeno pisanje celotnega evropskega časopisja — naprava bi bila namreč večja od podobnih že obstoječih v Sovjetski zvezi in v Združenih državah Amerike — in to bi pomenilo, da bi se stara Evropa spet postavila na čelo svetovnemu znanstvenemu dogajanju.

Letos junija je imel upravni odbor CERN v Ženevi svojo sejo in tam so se baje odločili za drugo rešitev, za katero mislijo dobiti zaslombo in tudi finančno podporo pri vseh zainteresiranih zahodnoevropskih državah. Jedrski pospeševalnik bodo gradili v Ženevi, na mestu kjer že deluje pospeševalnik manjše jakosti. Baje bodo uporabili tudi že obstoječo napravo, tako da bodo stroški za gradnjo nove, večje, manjši od predvidenih.

Protosinhrotron bodo gradili v kraju Meyrin, na francosko - švicarski meji in naprave bodo zgrajene na obeh straneh meje med omenjenima državama. Zgradili bodo v globini 30 metrov velik okrogel tunel, v katerem bo deloval pospeševalnik.

Švicarsko časopisje je o tej napravi pisalo prav v teh dneh. Predvidevajo, da bi z deli začeli konec leta 1971 (dokončno odločitev mora CERN še sprejeti) in da bi bila naprava gotova do leta 1976. V CERN so včlanjene sledeče države: Avstrija, Belgija, Danska, Francija, Grčija, Italija, Norveška, Nizozemska, Zahodna Nemčija, Velika Britanija, Švedska in Švica. Jugoslavija, Poljska in Turčija so včlanjene v tej organizaciji kot opazovalke.

Ker je v Ženevi vrsta mednarodnih ustanov, med temi tudi CERN, je skoraj gotovo, da bodo to napravo zgradili prav v tem kraju, čeprav bodo morali uporabljati delno tudi francosko ozemlje.

Skoraj gotovo je torej, da pri nas pospeševalnika ne bo. Ta vest bo pomirila tiste, ki so upali, da bi na Krasu lahko dobro prodali svoja zemljišča za gradnjo te naprave in vseh drugih pritiklin, prav tako tiste, ki so upali, da bo postala naša pokrajina zbirališče fizikov in drugih znanstvenikov iz vse Evrope in iz vsega sveta. Nekateri so primerjali gradnjo protosinhrotrona pri nas z gradnjo tržaškega pristanišča za časa cesarice Marije Terezije. Take prilike za dvig naših krajev zlahka ne bomo več našli.

OBČNI ZBOR PROSVETARJEV Z VRHA

Akcija za postavitev spomenika padlim domačim partizanom NOB

Poročilo predsednika Devetaka, pozdrav zastopnika SPZ Rožiča in domačega župnika Komjanca - Izvolitev novega odbora

Prosvetno društvo «Danica» na Vrhu je imelo pred dnevi svoj redni letni občni zbor, katerega sta se udeležili približno dve tretjini njegovih članov.

Zborovanje je otvoril dosedanji predsednik društva Leopold Devetak, ki je pozdravil vse navzoče in nato podal izčrpno poročilo o delovanju društva in njegovih članov v pretekli sezoni. Omenil je težave, s katerimi se morajo boriti prosvetarji z Vrha, saj nimajo niti primernega prosvetnega sedeža. Kljub temu pa so razvili precejšnjo aktivnost. Med drugim so se udeležili mladinske štafete 1. maja, organizirali so piknik prosvetnih društev 31. julija, meseca septembra so organizirali izlet v Slovenijo, ki je lepo uspel in z veliko udeležbo domačinov.

Po poročilih blagajnika Rema Černica in gospodarja Rema Devetaka so po krajši debati prisotni odobrili vsa tri poročila.

Prisoten je bil tudi podpredsednik Slovenske prosvetne zveze za Goriško Saverij Rožič, ki je v svojem pozdravu izrazil željo, da bi v bodoče še povečali in izboljšali svoje prosvetno delovanje; pri tem ne gre samo za «šagre» in izlete, ampak si morajo urediti potreben sedež, ki bo omogočil boljše prosvetno delo; poleg tega je treba misliti tudi na razvoj športa in pri tem jim bo po svojih močeh pomagala tudi SPZ. Rožič se je prosvetarjem z Vrha zahvalil tudi za sodelovanje pri mladinski štafeti dne 1. maja, čeprav nimajo v vasi ali njeni bližini spomenika svojim padlim borcem; zato pa so štafeto sprejeli z lepim slavolokom.

Ko je Rožič že omenil pomanjkanje spomenika, se je o tem problemu razvila debata, pri kateri se je oglasilo več prisotnih. Vsi so izrazili željo, naj bi čimprej začeli z akcijo za postavitev takega spomenika domačim padlim borcem v NOB. Predlog, naj bi društvo prevzelo pobudo za tako akcijo, so zborovalci soglasno sprejeli; v ta namen so sklenili imenovati poseben odbor ter izrazili željo, da bi to akcijo izvedli in postavili primeren spomenik že v teku prihodnjega leta. Prav tako so sklenili, da bodo ustanovili v društvu športno sekcijo ter da bodo društvo okrepili s pritegnitvijo vanj še novih članov. Sedaj imajo 54 članov, vendar se dobijo še vedno elementi, ki bi se lahko koristno uveljavili v prosveti ali v športu, ki še niso vključeni v to delo.

Občnega zbora se je udeležil tudi novi župnik za Vrh in Gabrje g. Marjan Komjanc. Pozdravil je vse prisotne ter se jim zahvalil, da so mu dovolili prisostvovati njihovemu občnemu zboru. Tudi njega veseli prosvetno delovanje, ki je vedno koristno ter je društvu obljubil svoje sodelovanje na tem področju. Poleg njega so bili na zborovanju prisotni tudi trije vrhovski občinski svetovalci: Marcelo Devetak, Remo Devetak in Fran Gril.

Sledile so volitve novega odbora, v katerega so bili izvoljeni: za predsednika Leopold Devetak; podpredsednik Marcello Devetak; tajnik Dominik Juren, blagajnik Ciril Černic, gospodar Remo Devetak, odbornik Oskar Devetak. V nadzorni odbor pa so izbrali: Virgila Černiča, Dominika Grila in Stanislava Černica.

V Gorici sestanek med PSI in SZDLS

V sredo popoldne je bilo v Gorici srečanje med delegacijo pokrajinske federacije PSI in občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva iz Nove Gorice. Sestanku so prisostvovali za federacijo PSI tajnik Giorgio Dellago ter podtajnika Marko Waltritsch in Vittorio Semola, delegacijo SZDLS pa so sestavljali Orlando Nemec, predsednik komisije za stike z zamejstvom, predsednik občinske konference dr. Lojze Rot in član IO občinske konference Sergej Koglot.

Domenili so se o poglobitvi medsebojnih stikov med dvema organizacijama. V kratkem bo prišlo do drugih sestankov, na katerih bodo razpravljali o določenih medsebojnih problemih.

Interpelacije KPI v Tržiču

Skupina komunističnih svetovalcev občinskega sveta v Tržiču je poslala tamkajšnjemu županu vrsto interpelacij.

V prvi naglaša potrebo, da naj občinski svet v Tržiču začne z izčrpno razpravo o raznih občinskih komisijah in s tem spravi v boljši tek občinsko upravo; poleg tega predlaga potrebo po imenovanju rajonskih mestnih odborov.

V drugi interpelaciji ugotavlja široko ljudsko akcijo za znižanje cen potrošnemu blagu, ki so jo začeli že razni občinski sveti. Tudi CGIL je podprla potrošne zadruge v akciji za uvoz mesa brez trošarine, kar bi pocenilo meso I. vrste za najmanj 500 lir pri kg. S tem v zvezi predlagajo tudi kontrolo nad prodajo mesa in občinski svet naj bi razpravljal o tem predlogu.

Prav tako naj bi občinski svet proučil zadevo delavcev podjetja ASGEN v zvezi s splošno reorganizacijo elektromehaničnega sektorja v sklopu IRI, da bi ne prišlo do neljubih presenečenj. Podobna debata je potrebna tudi v zvezi z reorganizacijo ladjedelniške mehanike Italiji, ki je v načrtu. Občinski svet naj bo pobudnik akcije za zaščito koristi in pravic delavcev v tržiški ladjedelnici in naj določi smernice take svoje akcije pri debati na javni seji.

Odbornik Devetag sprejel odv. Petra Sanzina

Deželni odbornik za higieno in zdravstvo Devetag je včeraj sprejel predsednika splošne pokrajinske bolnišnice v Gorici odv. Petra Sanzina, ki sta ga spremljala prof. Ferrari in prof. Destro. Odborniku so zastopniki ustanove orisali namero, da bo bolnišnica organizirala posebno središče za perinatalno zdravstvo in drugo središče za zdravljenje dojenčkov. Odbornik Devetag je zagotovil, da bo deželna uprava poskrbela, da bosta obe središči opremljeni z vsemi potrebnimi napravami.

V Štandrežu so pokopali Lojzko Krpan

V sredo popoldne so številni vaščani spremili k zadnjemu počitku na štandreškem pokopališču 77-letno Lojzko Krpan iz Štandreža.

Žena sicer ni bila po rodu domačinka, pa so jo smatrali kot tako ker se je že pred 48 leti priselila v vas iz Celovca na Koroškem ter se tu udomačila. Bila je dobra slovenska žena, ki se je razumela s sosedi. Umrla je v ponedeljek. Mož, ki je bil zidar, je umrl že prej. Zapustila je dva sinova od katerih eden živi že dolgo v Jugoslaviji, drugi. Rudi, pa je doma, dela v tovarni Lacego v Sovodnjah in sodeluje pri p. d. «O. Župančič». Društvo mu izreka ob izgubi matere iskreno sožalje.

Darovi in prispevki

Prosvetnemu društvu «O. Župančič» v Štandrežu so darovali: neka gospa iz Gorice, ki noče biti imenovana, dragocen okvir; V. Morel iz Pevme 3000 lir; Trgovina Morel-Pintarro iz Gorice 5000 lir. Vsem darovalcem se društvo lepo zahvaljuje, drugim pa priporoča naj jih posnemajo.

Kino

VERDI 17.15—22.00: «Quando le donne avevano la coda», G. Gemma in S. Berger; kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

CORSO 17.15—22.00: «Dramma della gelosia» tutti particolari in cronaca, M Mastroianni in M. Vitti; italijanski film v barvah.

MODERNISSIMO 16.45—22.00: «Bolidi sull'asfalto a tutta birra», G. Agostini in S. Leonardi; italijanski kinemaskopski film v barvah.

VITTORIA 17.15—21.30: «Appuntamento col disonore», M. Craig in M. Lee; italijanski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE 17.00—22.00: «I 2 maggiolini più matti del mondo», F. Franchi in C. Ingrassia; italijanski film v barvah.

Tržič

AZZURRO 17.30: «El Condor», Van Clift in G. Brown. Kinemaskope v barvah.

EXCELSIOR 16.00: «Grande caldo per il raket della droga», Robert Taylor. V barvah.

PRINCIPE 17.00: «Topolino story», Walt Disneyeva barvna slikanica. Izven programa «I tre porcellini».

Nova Gorica

SOČA «Deklica s samokresom», italijanski barvni film — ob 18. in 20

SVOBODA «Erotissimo», francoski barvni film — ob 18 in 20.

DESKLE «Dnevi jeze», italijanski barvni film — ob 19.30.

SEMPAS «Bratje iz Sicilije», ameriški barvni film — ob 19.30.

KANAL «Barbarella», francosko-italijanski barvni film — ob 19.30.

PRVAČINA Prosto.

RENČE «V vrtincu nemira», italijanski barvni film — ob 19.30.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna AL CORSO, Korzo Italija 89, tel 24-43.

V TRŽIČU

Danes ves dan in jutri je v Tržiču dežurna lekarna SAN NICOLO', Dr Olivetti, Ul. 1 maggio 94 — tel 73328.

TRŽAŠKI DNEVNIK

SVETOVALEC LOVRIHA V DEŽELNEM SVETU

Diskriminacija dosega Slovence tudi daleč v zunanjem svetu

Slovencem priznati v izseljenski konzulti težo, ki jim gre po njihovem številčnem pomenu - Biltenu «Emigrant» so odrekli pomoč

Svetovalec Dušan Lovriha je v okviru razprave o deželnem proračunu razvil vrsto problemov, ki se nanašajo na gospodarski in socialni razvoj Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini. V tej zvezi je naglasil, da nista niti država niti dežela doslej hoteli rešiti enkrat za vselej probleme slovenske manjšine, zaradi česar slovenski življ na tem področju gospodarsko in socialno zaostaja za večinskim narodom. Položaj Slovencev v deželi je zato iz več pogledov težaven, najbolj kočljiv pa je v videmski pokrajini kjer še vedno zeva med drugimi, stoletna rana izseljevanja domačinov. Zaradi odhajanja teh ljudi v tujino in v industrijska središča severne Italije, so se številne vasi v Beneški Sloveniji izpraznile in so od nekdanjega življenja ostali le prazni domovi, neme priče dosedanje državne in deželne politike imobilizma. Krivdo za to nosijo predvsem krščanski demokratje, je dejal govornik, kajti iz njihovih vrst je izšel tisti De Gasperi, ki je ljudem iz goratih predelov znal svetovati le, «naj se naučijo jezikov in naj se izselijo»; del krivde pa nosijo tudi socialni demokrati, kajti iz njihovih vrst izhajajo voditelji obrambnega ministrstva, t. j. ministrstva, ki še vedno pritiska z vojaškimi služnostmi na pas, ki meji z nevtralno in prijateljsko deželo, katere predsednik bo v kratkem obiskal Italijo. Končno nosijo del krivde tudi socialisti — tako meni svetovalec Lovriha — ki so vse doslej, čeprav na vladi, ostali v tem pogledu pasivni

Zaradi tega vzdušja, ki ga otežujejo še razne diskriminacije, prikrite ali odkrite grožnje, kulturno zapostavljanje Slovencev v teh dolinah, je nastalo in se uveljavilo združenje slovenskih izseljencev iz videmske pokrajine, ki je bilo ustanovljeno pred leti v Švici, in ki je kmalu preraslo meje naše celine ter povezuje danes tudi delavske skupnosti v Kanadi, Avstraliji in Latinski Ameriki.

Izseljenim Slovencem se je šele po odhodu iz domovine, iz tega morečega vzdušja, ponudila priložnost, da mirno pregledajo svoj položaj in svojo preteklost ter da ugotovijo odgovornosti države in dežele za njihov položaj. Iz te analize se je rodilo združenje slovenskih izseljencev, eno izmed najmočnejših organizacij izseljencev iz Furlanije-Julijske krajine. Združenje obsega danes 15 odsekov v sami Švici, kjer je vpisanih več sto izseljencev ,dva odseka v Kanadi, enega v Argentini, enega v Avstraliji ter še druge v Belgiji, Franciji in celo v Turinu. Vsak mesec izdaja združenje ciklostiliran bilten, ki nosi naslov «Emigrant», in ki izhaja v italijanščini in slovenščini ter v furlanščini. V njem slovenski izseljenci obravnavajo svoje stanje, svoje probleme in probleme zapuščenih dolin Beneške Slovenije.

Združenje je sindikalne narave, vodijo pa ga slovenski izseljenci raznih političnih prepričanj. Z drugimi furlanskimi organizacijami, tako zlasti z združenjem Il Pal friul, z organizacijo ALEF in z organizacijo Fogolar furlan, je organizacija stopila na pot enotnega nastopa v obrambo svojih pravic, t. j. predvsem za odpravo izseljenske rane iz naše dežele. Na tej osnovi je prišlo med raznimi izseljenskimi organizacijami do organske enotnosti in do številnih skupnih prizadevanj, srečanj, kongresov in podobnih prireditev. Sestavljene so bile tudi razne spomenice, s katerimi so izseljenci opozorili deželo na svoje probleme. Od dežele so izseljenci zahtevali predvsem, naj bi v domačih krajih pospešila industrializacijo, tako da bi prenehalo izseljensko krvavenje iz Beneške Slovenije

V vseh dokumentih, ki izhajajo iz enotnega nastopa furlanskih izseljencev je najti skupno točko, ki jo priznavajo in zagovarjajo, pa naj bodo italijanske ali slovenske narodnosti, da je namreč treba kot prvi pogoj rešiti etnične, sociološke in gospodarske probleme slovenske manjšine v videmski pokrajini ter da je treba temu življu priznati pravice «narodne manjšine».

Kako pa je deželni odbor odgovoril na te zahteve? Neposrednega odgovora ne poznamo, posredno pa se lahko dokopljemo do njega, če se nekoliko pomudimo ob nekem drugem vprašanju: pred kratkim je bil ustanovljen posvetovalni odbor za izseljevanje, v katerem bi morali sedeti, po splošnem mišljenju izseljenskih organizacij, najmanj trije Slovenci.

V resnici so brž ustanovili neko združenje «julijskih izseljencev» ter mu dodelili tri mesta v konzulti, slovenskim izseljencem pa so odredili samo eno mesto. Toda Slovencem je bila v tej zvezi storjena še ena krivica. V nasprotju z zakonom, ki odreja, da mora sama konzulta določati, kako naj se porazdelijo sredstva iz posebnega sklada za podeljevanje pomoči izseljenskim združenjem, je bil namreč prispevek, določen združenju slovenskih izseljencev, daleč manjši od tistega, ki bi mu pripadal po njegovem številčnem pomenu in v primeri s prispevki, ki so jih prejela druga združenja. Poseben člen v deželem zakonu o emigraciji določa, da bo dežela finansirala tisk, ki se izrecno ukvarja s problemi izseljencev iz naše dežele, ki želijo v tujini ohraniti stik z domovino in ki si želijo nazaj v Furlanijo-Julijsko krajino. Ne vem kako je dežela v tej zvezi upoštevala druge organizacije, je naglasil Dušan Lovriha, zagotovo pa vem, da je slovenskim izseljencem odrekla kakršen koli prispevek za tiskanje biltena «Emigrant». V pismu, ki ga je dežela poslala slovenskim izseljencem v zvezi s tem vprašanjem, je najti tudi netočnost, da «zakon ne predvideva finansiranje izseljenskega tiska».

Za izseljene deželane v tujini so po vsem tem kljub lepim besedam in zvenečim obljubam deželne uprave naredili več italijanski konzulati v Švici, ki so vsaj ob raznih priložnostih zbrali zanje po nekaj frankov...

V GORIŠKEM VERDIJU

«MARGHERITA GAUTIER» V TRIONFOVI PRIREDBI

Zgodba o Margheriti Gautier, ki jo je v mladostnem zanosu zapisal triindvajsetletni Dumas mlajši in jo takoj že sam prevedel v dramsko obliko, je bila kasneje precej tečen predmet zanimanja tudi drugih dramaturgov, overistov in kineastov.

Tekst je vzel ponovno v roke tudi Aldo Trionfo in nam ga predložil v novi odrski zamisli, katero so gledališki kritiki različno ocenili Trionfa poznamo sicer še precej časa kot «dramskega prevajalca» raznovrstnih včasih tudi zelo tveganih tekstov Priznati mu je treba, da je v svojih odrskih priredbah spreten in ojbčen, čeprav je ponekod opaziti pretežno režijsko nego na škodo vsebinske in problemske izbire.

V našem primeru je Trionfo Dumasov tekst razstavil na zapovrstje naglo odvijajočih se prizorov in dramatično tehtno utemeljil problem, ki mu ga je Dumas nakazal. Tako zasnovana odrska predelava pa zahteva izrednega protagonista, sicer zdrkne neizogibno v dolgočasno ponavljanje skoro enakih situacij. Vlogo Margherite je tokrat odigrala Valerio Moricone; bilo je torej od nje odvisno, koliko aktualnega ima Dumasov tekst in kako se bo osvetlila Trionfova priredba. Moricone pa nam je Margheritin lik tako prisrčno izoblikovala, da se več ne more zahtevati: s čudovito prepričljivostjo nam je izpovedala tragično propadanje od «zakonite» morale zavrženega «provizoričnega bitja» in s tem v marsičem rešila precej tvegan Trionfov tekst.

Verdijeva dvorana je bila tokrat nabito polna; morda zaradi popularnosti zgodbe, verjetno pa bolj zaradi tega, ker so hoteli gledalci povzdigniti Moriconejevo, ki jih je v tem primeru resnično presenetila in globoko prevzela.

M. R.

UNIVERZITETNI SISTEM V ITALIJI

Trgovanje s stolicami se je začelo že davno

Podkupovanje komisij in mogočne družine - Novi zakon o univerzi bo skušal to preprečiti - Posamezniki se brezuspešno upirajo

Pred približno dvema tednoma je dnevno časopisje objavilo vest o profesorju, ki je imel toliko poguma, da je javnosti povedal, kakšno trgovanje z univerzitetnimi stolicami je v Italiji. V Genovi je namreč 39-letni profesor Umberto Bianchi docent za makromolekularno kemijo že pred poldrugim letom zvedel, koga bodo izvolili za stolice kemije v Trstu, Cagliariju, Catanii in Camerinu. Da bi to dokumentiral, je imena napisal, jih zapečatil in oddal notarju. Ko so objavili imena zmagovalcev natečaja za stolice, pa je pred notarjem odpri zalepko in prišlo je na dan, da so imena ista.

Kako je bilo mogoče, da je genovski profesor že pred poldrugim letom zvedel za imena zmagovalcev? Po njegovih besedah je bilo to lahko; pred približno dvema letoma je bil na študijskem potovanju po Italiji, na nekem seminariju mu je neki profesor povedal, da so se že pogodili, kdo bo dobil stolice in mu točno navedel imena. Bianchi se sploh ni začudil, toda sklenil je, da bo dokazal prodajo stolic.

Prišlo je do škandala, pri katerem je čudno, da se nihče ni začudil, da v Italiji prodajajo stolice, pač pa da so bili vsi začudeni, da si je nekdo upal to pokazati javnosti. Saj bi tak škandal mogel negativno vplivati na kariero profesorja, ki se je izpostavil.

Vsi vedo, da je na italijanski univerzi že od nekdaj tako. Še nikoli ni nihče zmagal na natečaju, ne da bi se že vnaprej vedelo, kdo bo. Mehanizem pa je enostaven. Ko objavijo natečaj za stolico, imenujejo komisijo petih članov, ki jo sestavljajo stalni profesorji za tisti predmet ali pa profesorji podobnega predmeta, ki so že tri leta stalni. Naloga te komisije je, da izbere tri imena, zmagovalca natečaja in dva druga, ki bosta dobila stolico, brž ko bo katera prosta. V tem trenutku je dovolj, da so se dogovorili trije člani komisije in ime je že določeno. Trem izbrancem bodo podelili stolico in po zakonu iz leta 1933 je to mesto dosmrtno.

Navadno so v času, ko objavijo pravilnik o natečaju, že izbrali imena. Najbolj sramotno pa je, da si v mesecih pred natečajem sledijo priporočilna pisma, zasebna sporočila in previdne izjave à là «jaz dam nekaj tebi, da boš ti vrnil nekaj meni» za to, da bi si interesenti zagotovili glasove. Sam kandidat si torej dela reklamo. Če si torej mlad človek ne izbere profesorja, ki nima možnosti, da bo prišel v komisijo, je lahko gotov, da ne bo nikoli dobil stolice.

Že pred sedmimi leti je profesor, ki že ima stolico, Carlo Giglio iz Pavie, prijavil ministrstvu za javno vzgojo trgovanje s stolicami. Na svoje stroške je Giglio objavil brošuro «Kaligulov konj» s podnaslovom «Kako se (včasih, v Italiji) postane stalni univerzitetni profesor». Naslov je cikal na anekdoto o Kaliguli, ki je hotel imenovati svojega konja za senatorja. Giglio je trdil, da hočejo nekateri na isti način podeliti stolice italijanskih univerz popolnim oslom. Giglio je razdelil brošuro vsem lastnikom stolic v Italiji z namenom, da bi ga tožili in bi iz tega nastal škandal. Toda tisti, ki se ukvarjajo s prodajo stolic so raje molčali in afera je zamrla.

V Italiji je torej vsem znana praksa mafije s stolicami. V vseh primerih ne gre za mafijo. Navadno vprašajo profesorje za mnenje, komu bi podelili raziskovalno stolico in profesorji v mnogih primerih imenujejo najbolj zmožne raziskovalce z vseh področij. Toda tu gre za stolice, kjer mora profesor delati 12 ur na dan in dobi nekaj manj kot 400 tisoč lir plače na mesec.

Mafija stolic se razvija v primerih, ko stolica ne pomeni le zaslužka, ampak tudi možnost za nabiranje denarja na drug način. To se dogaja navadno za klinično zdravstvo, farmakologijo, industrijsko kemijo, kazensko, civilno in upravno zakonodajo, inženirstvo, arhitekturo in ekonomijo. To pomeni za vse tiste stolice, ki so povezane tudi z dejavnostjo izven univerze. Vzemimo na pr. medicino: zdravnik, ki ima svojo ambulanto, prejme za vsak pregled 4000 lir. Če postane docent, lahko zahteva 10 tisoč lir za vsak pregled, ko pa dobi stolico, je preskrbljen za celo življenje. Znani so primeri v Italiji, ko so zdravniki zahtevali 200 do 500 tisoč lir za pregled in ko so pacienti pri visoko cenjenem primariju plačali milijon lir za operacijo slepiča. Vsi ti posegi pa zahtevajo kakih 10 minut dela. Če odštejemo stroške, ima vsak primarij kakih 20 milijonov dobička na mesec.

Poleg teh stranskih dohodkov pa pomeni stolica tudi neomejeno nadvlado nad zavodom, nad poverjenimi profesorji in asistenti. Ta nadvlada pa je znana tudi na drugih fakultetah in ne le na medicinski. Včasih postane lastnik stolice tudi izkoriščevalec svojih asistentov. Mnogi od teh delajo zastonj pri nekem zdravniku, drugi pa celo plačujejo za to, da lahko z njim delajo, v upanju, da bodo prej ali slej dobili «stolček». Mnogi si podajajo stolice po družinskih zvezah. Na tak način se oblikujejo mogočne družine lastnikov stolic. Ponekod obstajajo univerze, ki jih popolnoma držijo v rokah mogočni in zelo bogati zdravniki. Taka bolnišnica postane industrija. Zdravniki na klinikah so celo ustanovili svoje združenje, da bi branili svoje interese. To združenje, ki nosi ime «Prijatelji za prijatelje», ima med drugim nalogo, da vzdržuje stike s političnim svetom.

Obstaja pa še tretja vrsta trgovanja s stolicami in sicer tista ideološkega značaja. Skupine, ki podpirajo glasovanje, se delijo navadno na dva dela, laične in katoliške. To je že tako dobro organizirano, da se že vnaprej ve: če je v komisiji večina katoliška, bosta dva kandidata katoliška in tretji laik.

Proti temu se bori nova univerzitetna reforma. Eden izmed prvih ukrepov novega univerzitetnega zakona bo ta, da bodo naenkrat povečali število stalnih docentov in s tem razbili kasto privilegirancev s skoraj istočasnim napredovanjem svobodnih docentov, poverjenih profesorjev in asistentov.

S tem zakonom bo število docentov naraslo za 7000 enot, 3000 bo takoj stalnih, 4000 pa bo postalo stalnih po posebnih natečajih, ki bodo veljali tudi za profesorje višjih srednjih šol. Komisije bodo izžrebali in privilegiranci ne bodo mogli neposredno nadzorovati glasovanja svojih bodočih kolegov.

V vladi je večina za tak ukrep, proti temu pa so predstavniki desničarske struje Krščanske demokracije, liberalcev in misovcev.

Antinacistični odpor je bil v Nemčiji skoraj nepomemben. Zato so tem večjega spoštovanja vredni sporadični primeri, med katerimi je bila tudi skupina, znana pod imenom «bela vrtnica». Režiser Alberto Negrin snema za italijansko TV zgodovino te skupine iz Muenchna, v kateri igra vlogo pogumne Sophije italijanska umetnica Nicoletta Rizzi.

Papež Pavel VI. želi pomladiti katoliško cerkev

V «pomladitvi» določenih cerkvenih forumov pa mnogi vidijo mnogo širše načrte, predvsem iskanje stika med vrhovi in bazo

Papež Pavel VI., ki je sedaj na svojem potovanju po Aziji in Avstraliji, često preseneča s svojo dinamičnostjo. Res je sicer, da mnogi ugotavljajo pri njem neko «nedoslednost», češ da je nekoliko zastrl tako imenovano «odprtost Cerkve», ki mu jo je pustil v dediščino Janez XXIII, toda hkrati je tudi res, da je uvedel ali vsaj predlagal vrsto novosti, ki bi si jih v dobi papeža Pija XII. ne mogli niti zamisliti. Mimogrede bomo omenili, da je papež Pavel VI. začel s svojimi čestitmi potovanji iz Vatikana, v tujino. Ena večjih novosti najnovejšega časa je njegov sklep o «pomladitvi visokih cerkvenih krogov, predvsem kardinalskega zbora in logično nato tudi konklava, to je tistega cerkvenega zbora, ki ga sestavljajo kardinali in ki voli papeža. Papeževa «okrožnica» ima v bistvu namen, pomladiti sveti kolegij, ga napraviti bolj dinamičnega, hkrati pa tudi bolj odgovornega za vse, kar se dogaja v Cerkvi, papež nadalje hoče uvesti v visoke cerkvene organe več internacionalnosti, kar z drugimi besedami pomeni, da hoče nekoliko omejiti vpliv italijanskih kardinalov, v teh ustanovah. Nekateri trdijo tudi, da papež Pavel VI. s tem svojim ukrepom vsaj pripravlja usmeritev Cerkve za čas, ko se bo volil njegov naslednik, to je novi papež.

Oglejmo si pobliže ta papežev sklep. «Ingravescentem aetatem», ki bo začela veljati s 1. januarjem prihodnjega leta sestavlja osem členov. V prvem členu je rečeno, da naj bi kardinali sami prostovoljno predložili prošnjo papežu za odstop pri 75. letu starosti. Papež bo sam presodil, ali naj prošnji oziroma predlogu ugodi ali ne. In to za vsak primer posebej. Lahko papež takoj pristane na umik, lahko pa kardinala pusti še na položaju. Ko pa kardinal doseže 80. leto starosti, se — kot pravi člen 2 papeževega sklepa — preneha njegovo članstvo v raznih visokih cerkvenih forumih, hkrati tudi kardinal izgubi svojo pravico voliti rimskega papeža. V primeru pa, da neki kardinal dopolni 80. leto starosti v času, ko se je konklave že začel, ostane še vedno konklava do izvolitve novega papeža.

Ta dva prva člena, ki sta pravzaprav jedro vsega papeževega sklepa, imata namen, uvesti nekakšno starostno mejo v visokih cerkvenih hierarhijah. Papež v uvodu namreč pravi, da «teža let» vpliva na dejavnost človeka. Poznavalci vatikanskih razmer pravijo, da se je to že dolgo pričakovalo, kajti že pred sedmimi leti je belgijski kardinal Suenens zahteval ali vsaj predlagal nekaj podobnega. Belgijski primas Suenens je pravzaprav eden izmed pobudnikov novosti v katoliški cerkvi in če mu predlog pred sedmimi leti ni uspel, je po trditvah istih krogov prešel ponovno «v napad» lansko leto, ko je predlagal, naj bi upokojili vse kardinale, ki so dosegli 75. leto starosti. Sklep pa je sprejel papež in to «motu proprio» to se pravi na lastno pobudo kot smo že rekli, toda poznavalci razmer menijo, da je papež to pomembno odločitev sprejel na osnovi določenih teženj v samih višjih cerkvenih krogih, kjer se mlajše in naprednejše sile čedalje uspešneje upirajo konservativnim silam, tako imenovanim tradicionalistom.

Podrobnejši podatki nadalje govore, da bo sklep papeža Pavla VI. prizadel 25 starih kardinalov. Še najbolj bo prizadel italijanske višje cerkvene kroge, kajti odstopiti bodo morali naslednji kardinali: Roberti, Beltrami, Bacci, Grano, Giobbe, Callori di Vignale, Cento, Cicognani, Di Jorio, Forni in Ottaviani. Ustavili se bomo za trenutek pri Ottavianiju. To ime bo marsikomu znano, saj se je o njem veliko pisalo in govorilo, kajti Ottavianijeva je bila pobuda za znani sklep papeža Pija XII., ki je 1947. leta avtomatično skomuniciral, to se pravi izobčil iz katoliške cerkve vse člane komunistične partije Italije, vse tiste, ki so za to stranko volili in vse komuniste sploh na vsem svetu. Res je, da je Cerkev to svojo «prenagljenost» pred nekaj leti bolj «tacite» kot javno razveljavila, toda spomin na konservativca Ottavianija je ostal.

Francozi bodo v tem primeru izgubili med drugim tudi znanega cerkvenega dostojanstvenika Tisseranta, ki je po letih zares zelo star, napreden pa po svojem konceptu in že dolgo let živi in deluje v Vatikanu. Francozi bodo izgubili tudi svojega kardinala Feltina, ki tudi zapušča velik sloves. Zanimivo je, da bo Portugalska izgubila v tem primeru oba svoja kardinala, kajti oba sta tako stara, da se bolj bližata 90 kot 80 letom.

Iz gornjega izhaja, da se bodo morali iz vodstva Cerkve umakniti številni ljudje, ki so dajali pečat dogajanjem v Cerkvi v zadnjih dveh desetletjih. V tem bo najbolj prizadet italijanski pečat katoliške cerkve. Hkrati bi znal biti s tem rešen tudi problem, ki ga katoliška cerkev skuša že dolgo let rešiti, kar pa prizadeti cerkveni dostojanstvenik s svojim trmastim zadržanjem preprečuje. Gre namreč za madžarskega primasa Mindszentyja, ki je že od 1956. leta, to se pravi iz dni budimpeštanskega upora «v pregnanstvu» na ameriški ambasadi v Budimpešti. Kakor vedo povedati ljudje iz dobro obveščenih krogov, so se med Budimpešto in Vatikanom začela pogajanja, da bi Mindszentyju odprli vrata iz «begunstva» in je baje Vatikan pristal na pogoj, ki ga je postavila Budimpešta, da naj se Mindszenty umakne iz Madžarske v Vatikan, pa je Mindszenty to vedno odklonil. Z dnem, ko bo Mindszenty dočakal starost upokojitve, ne bo več predstavljal katoliške cerkve na Madžarskem in bo «njegov problem» veliko laže rešljiv.

V rimskih krogih menijo, da razdeva papeževega sklepa glede pomladitve višjih cerkvenih krogov ni sama sebi cilj, pač pa da je to le začetek širših preosnov v Cerkvi, da je to nekakšen uvod k nadaljnjemu odpiranju Cerkve. Predvsem se bo baje forum, ki bo volil novega papeža, razširil. Papeža ne bodo volili le kardinali.

(Nadaljevanje na 6. strani)

PONOVNO O PROBLEMU KAJENJA

Kako nastajajo v svetu cigarete brez nikotina

Raziskave velikih kemičnih industrij - Odkritje Poljaka Jana Berbeca - Boj proti kajenju ameriške protikadilske zveze

Že več časa se mednarodne kemijske industrije bavijo z vprašanjem cigaret brez tobaka in tobaka brez nikotina. Ta raziskovanja so rodila že prve uspehe. Nekatere kemične industrije so izdelale cigarete, ki imajo okus po tobaku, toda v sebi nimajo niti trohice tobaka. Pred nedavnim pa je poljski raziskovalec Jan Berbec, vodja oddelka za posebne rastline v Zavodu za rodovitnost tal v Varšavi izjavil, da mu je uspelo dobiti tobak brez nikotina, ki pa ima okus in duh pravega tobaka. V obeh primerih je to dober znak za zdravje kadilcev.

Prva industrija, ki se je zanimala za take raziskave, je bila Imperial Chemical Industries, največji kemični obrat v Evropi. Leta 1967 je z Imperial Tobacco iz Velike Britanije ustanovila združenje, ki naj bi začelo z raziskavami o umetnih cigaretah. Do konca tega leta naj bi združenje Imperial Developement odprlo tri tovarne umetnega tobaka v Veliki Britaniji, v Evropi in v ZDA.

Kemiki nimajo veliko problemov s tem, kako bi odkrili snov, ki bi bila podobna tobaku. Osnova je celuloza, ki jo zelo na tanko zrežejo, da bi gorela počasi in je obogatena z aromami, ki najdajo okus tobaka. Kemični tobak pa bi moral biti tudi manj nevaren od navadnega, čeprav je treba za to ugotovitev počakati še nekaj časa, da bodo znani rezultati poskusov, ki so jih uvedle kemične industrije. Po mnenju nekaterih strokovnjakov umetni tobak ne širi žil, torej ne škoduje krvnemu obtoku, ne zapušča sledov katrana (saj izgoreva pri zelo nizki temperaturi) in ne vznemirja.

Toda obstaja neznanka, kako bodo sprejeli kadilci umetni tobak. Na drugih področjih ni bilo zadovoljivih uspehov. Neuspeh je na pr. pomenilo umetno meso, ki so ga izdelovali iz semen soje. Strokovnjaki za raziskave tržišč pravijo, da bodo umetne cigarete doživele uspeh le v primeru, da bodo zelo poceni. Toda industrijci trdijo, da bodo mogli znižati cene takim cigaretam le v primeru, da bo država znižala takso na cigarete. V Nemčiji se na pr. dogaja, da dobi država za vsakih 1700 lir tobaka 1200 lir. Prav zaradi tega družba Imperial Chemical Industries, ki bo v dveh letih začela prodajati umetne cigarete, ne misli razširiti prodaje takih cigaret na države, kjer obstaja monopol nad cigaretami.

Eden izmed načinov, kako bi izdelali manj nevarno cigareto, je izločiti nikotin iz tobaka. Nikotin je brezbarvna tekočina, ki je je vsaj 6 odst. v suhih tobačnih listih. Sn v je zelo strupena; v kmetijstvu se je poslužujejo kot sredstva proti mrčesu in je dovolj doza 40 mg za to, da umori človeka. Če jo vdihavamo, je manj nevarna, toda ko pride v kri skozi pljuča, povzroči krčenje žil in je lahko vzrok srčnega napada.

Ni težko izdelati tobak brez nikotina. Eden izmed načinov je, da preparirajo tobačne liste s posebnimi lužnatimi topili, kot delajo to na pr. za eno vrsto cigaret Gauloises. Drugi način, od katerega je več pričakovati, pa je tak, da že genetično ločijo rastline. V Italiji že nekaj časa proizvajajo posebno vrsto tobaka, ki ga imenujejo Perustiza in vsebuje le 0.15 odst. nikotina. Tako lahko primerjamo med seboj različne vrste cigaret: Alfa vsebujejo 1.90 odst. nikotina, Nazionali Esportazione 1.80 odst. in Marlboro 1.85 odst. nikotina. V prodaji je že posebna vrsta cigaret Gala, ki vsebuje le 0.6 mg nikotina za vsak gram tobaka.

Tobak, ki ga je dobil Jan Berbec, je rezultat genetskega razlikovanja rastlin tobaka. Poljski strokovnjak je začel svoje raziskave leta 1964. Nekatere rastline Berbecovega tobaka vsebujejo 0.1 odst. nikotina, v drugih pa nikotina sploh ni. Poleg tega zatrjuje Berbec, da je okus tega tobaka popolnoma enakovreden navadnemu.

Kot smo že dejali, bo vse to znatno pripomoglo k boljšemu zdravju kadilcev. Posledice kajenja so že dolgo znane. Najnovejše poročilo ameriške zveze proti kajenju pa skuša z zdravniško-psihološko brošuro odvrniti kadilce od svoje razvade. Brošura ima ob koncu devet točk, ki naj bi pomagale kadilcu, da se odreče kajenju.

Te točke pravijo: našteti vzroke za in proti kajenju; določiti dan odpovedi in medtem preiti z močnejših cigaret na lažje; izrisati grafikon navade vsaj za dva tedna — koliko cigaret na dan vsak pokadi, kdaj kadi bolj pomembne in kdaj manj pomembne cigarete; vsak večer ponoviti vsaj 10-krat enega izmed vzrokov proti kajenju; vedno imeti s seboj nekaj surogatov za cigarete: bonbone ali žvečilni gumij; prekiniti kajenje na dan odpovedi in vzeti nadomestek za cigareto, ko ni mogoče vzdržati brez kajenja in s pomočjo svojcev skušati misliti na drugo pri tem pa tudi dobro jesti, hoditi v kino in gledališče, telovaditi ali se sprehajati ter manj piti; če pride do depresije, se posvetovati z zdravnikom; vedno ponavljati si nevarnosti, ki jih prinaša kajenje.

V SOBOTO V AVDITORIJU

Luigi Candoni: Resnica

Z Luigijem Candonijem, čigar pravzaprav izvedbo «komične drame» v treh dejanjih «Resnica» je v soboto zvečer uprizorila gledališka skupina «Orazero» iz Vidma v tržaškem Avditoriju, je tako: ali mu v celoti verjameš, ali ne. Dvojna merila so pri tem povsem neustrezna in ne privedejo nikamor. Ali drugače povedano: če se strinjaš in odobravaš njegove umetniške in etične poglede na to, kaj bi pravzaprav moralo biti gledališče, potem se z mirno vestjo lahko tudi navdušuješ nad naivnostjo, spakedranostjo, nelogičnostjo in poceni kabaretsko ironijo in humorjem, ki pogojujejo Candonijevo «Resnico»; če pa s trmasto voljo, priklenjen na sedež, slediš delu do konca predstave, pomeni, da sicer verjameš vnemi, s katero se je avtor lotil pisanja svoje komedije in si mu v nekaterih ideoloških in umetniških pogledih celo blizu, ne moreš pa sprejeti obrtniške plati dela, njegov zunanji (pa tudi notranji) in dokončni obraz, s katerim se pozneje predstavi občinstvu.

Kako raztolmačiti «Resnico», to metafizično kriminalko, kot jo sam videmski dramatik opredeljuje, prav gotovo ni lahko. Delo samo po sebi, kot jo je z izredno dinamiko zaigrala šesterka igralcev gledališke skupine «Orazero» (mimogrede naj povemo, da je umetniški vodja te skupine prav Candoni), je ponekod mogoče še preveč jasno (zato pa tembolj gledališko odvračujoče) in torej ne zahteva od neukega gledalca, da si med predstavo in po njej trapi možgane s številnimi «kaj» in «zakaj» in «kako». Nejasno in skoraj neprebavno pa postaja tedaj, ko skušamo potegniti črto čez vso «Resnico», sintetizirati vse prizore in prizorčke in se popolnoma človeško umljivo vprašati: «Vse lepo in prav... ampak Človek?» Da, človek, pa naj bo še tak ali tak, problemski ali neproblemski, vendar človek, brez katerega si ne morem in ne znam predstavljati nobene resnične umetnine. V Candonijevi komediji se sicer veliko govori o človeku, tudi napada se ga in obtožuje, da si ne postavlja vprašanja vesti, da živi tjavdan in ga ne zanima «resnica, ki tako trdovratno ždi za zastorom». Vendar pa je ta Candonijev človek tako krhek, tako absurdno plehek in gledališko nezanimiv, da ne more prepričati ne človeško, še manj pa umetniško.

Kot rečeno so igralci Toni Andreetta, Gilmo Bertolini, Filippo Crispo, Carlo Gori, Nietta Soggi in Stella Nobili ter režiserja Constantino De Luca in Guido Robustello, res dali vse od sebe (in v tem primeru je to mnenje povsem upravičeno), da so napravili iz tega dela kolikor toliko zanimivo in živahno predstavo.

s. v.

MOSKVA, 26. — V teh dneh gostuje pariški orkester z dirigentoma Charlesom Bruckom in Jeanom Claudom Casadeusom na drugem festivalu francoske glasbe v Moskvi. Ta prireditev spada v okvir kulturnega sodelovanja med Francijo in Sovjetsko zvezo. Po gostovanju v Moskvi bodo francoski umetniki nastopali v Leningradu, Rigi, Talininu in Vilniusu.

NOVE KNJIGE

Juliette Benzoni: Marianne Napoleonova zvezda

V približno istem času, ko nam je koprska Lipa pripravila drugo ali celo že tretjo izdajo romana avstrijske pisateljice, Annemarie Selinko o Napoleonovi ljubezni Désirée, nam je tudi Pomurska založba posredovala še en roman o velikem Korzičanu. Gre za roman MARIANNE, NAPOLEONOVA ZVEZDA, ki ga je napisala Juliette Benzoni, tudi že znanka slovenskih bralcev.

Pisateljico poznamo po štirih knjigah romana o lepi Katarini kot avtorico zabavnih romanov, no in kot taka se nam kaže tudi v romanu o lepi Marianni in njeni ljubezenski zvezi z Napoleonom. Gre za zabavni roman, ki nima dosti drugih namenov kot nuditi manj zahtevnim bralcem nekaj uric sproščenega branja in tihega zadovoljstva. Za vse to pa je pisateljica dobro poskrbela.

Predvsem je tu sam Napoleon, ki nastopa poleg glavne osebe, plemiške hčerke Marianne d'Asselnat de Villeneuve, hčerke pobitih staršev, žene angleškega plemiča, cesarjeve ljubice. Potem je seveda ljubezenska zgodba tista, ki jo pisateljica gan jivo pripoveduje. In potem je tu sploh roman kot splet romantičnih dogodivščin, napetih spopadov, spletk, srečnih razpletov in romantičnih dogodivščin.

Lepa Marianne, hčerka francoskih staršev, ki so jih pobili v revoluciji, živi v Angliji pri teti. Tu se poroči, toda mož ji v poročni noči zapravi njeno premoženje in njen ugled, ko vse skupaj zakvartà. Marianne ga ubije in ker ji grozi zapor ter obglavljenje, pobegne v Francijo. Mimogrede se znajde v rokah morskih roparjev. Toda končno le srečno pride v Pariz in kot emigrantka, ki ji grozi kazen, najde zavetišče pri samem policijskem ministru, znanem Fouchéju. Ta jo seveda izkoristi za obveščevalko. Namesti jo pri ministru Talleyrandu. Ta pa jo spet seznani z Napoleonom in lepo dekle, pravzaprav že vdova, postane Napoleonova ljubica. Z njim preživi v ljubezni najlepše ure svojega življenja. Toda dekle ima tudi lep glas in Napoleon ji pomaga, da se izšola za pevko, ki s svojim glasom omami ne samo cesarja, temveč ves Pariz. Vmes je seveda še dosti obrobnih zgodb, razpletov in ponovnih zapletov, srečanj, ljubezni, skratka vsega dovolj za romantične bralke in tiste, ki iščejo v knjigah ob romantičnih zgodbah le sprostitev duha.

Roman je sicer prijetno napisan, prav zanimiv in se tudi lepo bere. Tudi glavna junakinja je prikazana prepričljivo, predvsem v njeni ljubezni. Čas, ki ga pisateljica slika predstavlja verno okolje romantičnim zgodbam. Cvetke iz Napoleonovega privatnega življenja so seveda samo še poslastica. Toda vse skupaj vendar le ni prava literatura, ni umetnost, temveč le zabavni tekst, brez umetniških pretenzij. Treba pa je priznati, da sodi ta roman med dobre zabavne romane, ki daje bralcu tudi nekaj vpogleda v čas in okolje, v katerem se dogaja. Dober je tudi zato, ker je napisan dovolj prepričljivo, s posluhom za okus poprečnega bralca, pa vendar ne banalno. Seveda v takem tekstu opisi zunanjih dogajanj prevladujejo, manjka pa tekstu nekaj tistega, kar delo privzdigne na raven umetnosti. Te pa bo v tekstu vsak zaman iskal.

Pomurska založba v Murski Soboti je poskrbela za odlično opremo tega romana, ki ga je v slovenščino lepo prevedel Silvester Škerl. Obljublja pa nam nadaljevanje, saj roman o lepi Marianni obsega nič manj kot šest knjig. Torej dovolj branja za vse prijatelje tovrstnega lažjega čtiva.

Sl. Ru.

PREJELI SMO

Jovan Hadži: **Razvojna pota življenja.** Mladinska knjiga. Ljubljana 1970.

Jonathan Norton Leonard in redakcija Time-Lifeovih knjig: **Amerika.** Prevedla Mira Mihelič. Mladinska knjiga 1970.

Slovenski izseljenski koledar za leto 1971. Izdala Slovenska izseljenska matica v Ljubljani 1970.

Venceslav Winkler: **Dolgonožci in počasni jež.** Knjižnica Sinjega galeba. Mladinska knjiga 1970.

Matica. List izseljenika Hrvatske. Zagreb, oktober 1970.

Francesco Carbonara: **In Grecia e Londra.** Ed. De Robertis, Putignano.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dan vam bo prinesel polno uspehov. V pogledu nekega čustvenega vprašanja si ne delajte iluzij.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) S podcenjevanjem težkoč se lahko zgodi, da zapravite svoj položaj. Posvetite večer dopisovanju.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Izkoristite popoldansko priložnost, ki bo nenavadno ugodna. Ne bodite preveč zgovorni.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Ne zapravljajte po nepotrebnem energij. Zapletli se boste v zanko, ki je ne boste niti opazili.

LEV (od 23. 7. do 22.8.) Okoliščine vam bodo ugodne le za nekaj dni. Ne dovolite, da bi v vaše čustveno razmerje posegali sorodniki.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Slabo razumevanje v poslovnih odnosih. Ne zanemarjajte simpatij, ki ste jih doslej uživali.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) S svojo ambicijo si boste ustvarili sovražnike. V družini ne bodite preveč ostri.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Vaši sodelavci se ne potrudijo preveč, zato si boste morali zavihati rokave vi. V čustvenih zadevah obilo sreče.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Zelo utrujeni boste, ker imate preveč dela. V družinskem krogu majhen nesporazum.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V poslovnih zadevah vam bo neka oseba veliko koristila. Nekdo si brusi jezik na račun vaših družinskih zadev.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Preveč ste optimistično razpoloženi. Prepričati boste morali ljubljeno osebo, da imate prav.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Sedanje delo bo imelo velike posledice, v glavnem pozitivne. Srečno naključje vam bo prineslo veliko zadoščenja.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 27. NOVEMBRA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Pianist Intra; 12.10 Stanovanjska kultura; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Boschetti; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radio za šole; 18.50 Sodobni ital. skladatelji; 19.10 Razvoj socialnega skrbstva; 19.20 Vokalni ansambel; 19.40 Nove plošče; 20.00 Šport; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Folklorni plesi; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Spored za otroke; 15.35 Deželni ansambli; 15.50 Radijska priredba.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Današnji gostje; 9.00 Operetne skladbe; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.05 Juke box; 10.30 Sopranistka Maria Callas; 11.30 Orkester Hunter; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.15 Polke in valčki; 15.30 Tops-pops; 16.15 Mladi izvajalci; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Vaši pevci vaše melodije; 17.30 Novo in moderno; 18.00 Simfonični koncert; 19.30 Prenos RL; 22.10 Glasbeni kontrasti; 22.35 Večerni recital.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Šport in glasba; 13.30 Strnjena komedija; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Oddaja za mladino; 18.15 Plošče; 19.30 Luna-park; 20.20 Anketa o italijanskih knjižnicah; 21.15 Simfonični koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti: dirigent F. Molinari Pradelli; 9.00 Orkestri; 9.45 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Sestanek s Peppinom Gagliardijem; 13.00 Hit Parade; 14.00 Zakaj in kako; 14.05 Juke box; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Nove ital. pesmi; 16.10 Popoldanska oddaja; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.00 Glasbeno govorni spored; 20.10 Kvizi; 21.00 Kulturne aktualnosti; 22.15 Francoske nove plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.05 Nove ital. pesmi.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Podobe in glasba; 11.0 Arhiv plošče; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Klavirske skladbe; 13.00 Medigra; 14.00 Glasba izven sporeda; 14.30 Koncert; 14.55 Vivaldi: «Juditha Triumphans»; 17.25 Strani albuma; 17.45 Jazz; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Kibernetika in zdravstvo; 21.30 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Baletna glasba; 10.20 Italijanska inštrumentalna glasba; 11.00 Medigra; 14.15 Mozart; 15.30 Simfonična glasba-stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna oddaja; 8.10 Operna matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz slovenske solistične glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domači napevi; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz albuma skladb za mladino; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 Valčki P. I. Čajkovskega; 16.40 «Rad imam glasbo»; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Bach za cembalo in orgle; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Ansambel Dorka Skoberneta; 20.00 25 let Komornega zbora RTV Ljubljana; 20.30 «Toppops 13»; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Italijanski novi patenti; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Oddaja za otroke; 18.45 Beethovnove skladbe; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Sportni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Posebna reportaža; 22.00 «Le donne balorde»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Jerry Lewis; 22.05 Habitat.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.00 Poročila; 9.30 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 14.40 TV v šoli — ponovitev; 16.10 Osn. splošne izobrazbe; 17.45 Bratovščina Sinjega galeba; 18.15 Obzornik; 18.30 Glasba za staro in mlado; 19.05 Svet na zaslonu; 20.35 «Zbiralci perja» — jugoslovanski film; 22.00 UNICEF za otroke.

PRED USTANOVITVIJO ZAMEJSKE ŠPORTNE ZVEZE

Drevi v Trstu in Gorici informativna sestanka

Na dnevnem redu bo tudi izvolitev verifikacijske komisije

Drevi se bodo zbrala v Trstu in Gorici slovenska športna društva z Goriškega in Tržaškega, da bi se pogovorila o podrobnostih v zvezi z ustanovitvijo skupne zamejske športne krovne organizacije. Čeprav bo do formalne ustanovitve nove zveze — kolikor se bodo seveda društva glede tega sporazumela — prišlo šele 8. decembra, pa bo tudi drevišnji sestanek zelo važen.

Na njem se bo namreč treba dogovoriti o vrsti podrobnosti, med katerimi bo zelo važna zlasti posebnost, ki govori o tem, katera društva imajo pravico do včlanjenja. Medtem, ko ta postavka pri vsem ostalih naših manjšinskih dejavnosti ne pride tako zelo do izraza in se ji je mogoče izogniti z več ali manj splošnimi in širokimi pravili, bo treba v športu upoštevati v to kislo jabolko dokaj konkretno, stvarno. Mnenja o tem, katera društva sodijo v okvir take zveze so namreč dokaj deljena. Nobenega dvoma pa ni, da tega vprašanja ne bo mogoče reševati na hitro, niti pričakovati, da bi bilo mogoče nekatera načelna stališča uresničiti kar čez noč. Tudi tukaj bo treba pokazati določeno mero tolerance in razumevanja, seveda pa ob dveh pogojih: namreč da ima tudi to razumevanje določene meje in je kajpak obojestransko, t.j. s strani zveze in prizadetih društev.

Da bi se čim bolj izognili površnim in šablonskim rešitvam tega vprašanja, bodo pobudniki bodoče zveze predlagali ustanovitev posebne verifikacijske komisije, ki bo vpršanje članstva pretresla po drobno, temeljito in demokratično. V komisiji naj bi bili predstavniki drustev, ki bi jih imenovali na sestanku in ti naj bi nato do 8. decembra sestavili nekak seznam društev, ki so upravičena do članstva v skupni krovni organizaciji. Seveda pa bo lahko ta seznam odobril, dopolnil ali spremenil dokončno le ustanovni občni zbor.

Med ostalimi podrobnostmi bo nocoj na sporedu predvsem le razgovor o posameznih členih osnutka pravilnika. Ta se v glavnem ne razlikuje bistveno od drugih podobnih pravilnikov, kljub temu pa je verjetno nekaj členov, ob katerih se bo to eli ono društvo ustavilo. Predlog pravilnika je namreč izdelan za organizacijo, ki ima izrazito delovni značaj, ne pa predstavniškega. To je na področju našega zamejskega športa novost, saj so vse naše osnovne športne celice sestavljene po formuli, ki predvideva dvojni značaj društva, torej predstavniški in delovni.

Vsekakor predstavlja drevišnji sestanek prvi «pravni» korak k ustanovitvi nove zveze in bo zelo pomemben, saj bo od nekaterih sklepov, sprejetih na tem sestanku, v marsičem odvisen potek ustanovnega občnega zbora v torek, 8. decembra.

Pred ustanovitvijo športne zveze

Obvestilo odbora SŠI

V skladu z napotki, ki jih je prejel odbor SŠI po zaključku II. slovenskih športnih iger na sestanku zbranih društev, je v preteklih mesecih izdelal predlog pravilnika bodoče športne zveze, v katero naj bi se včlanila slovenska športna društva v zamejstvu. Osnutek pravilnika je v preteklih dneh razposlal vsem slovenskim zamejskim športnim društvom v pretres, da bi lahko podrobno pregledale ta osnutek še pred ustanovnim občnim zborom športne zveze, ki bo 8. decembra letos v Trstu. Da bi društva podrobneje seznanil z osnutkom pravilnika in potekom priprav za ustanovitev nove športne zveze, sklicuje odbor SŠI

informativni sestanek

danes, 27. t. m. ob 20.30 na stadionu «1. maj» v Trstu za društva s Tržaškega, ob 21.30 drevi pa tudi v Gorici, Korzo 13 (klub S. Gregorčič) za društva z Goriškega.

Pravico do udeležbe na obeh sestankih imajo vsa slovenska športna društva, ki imajo vsaj en svoj odsek regularno včlanjen v katero od federacij CONI. Društva naj se sestanka udeleže gotovo z vsaj enim svojim predstavnikom, ker bodo ob tej priložnosti iz svojih vrst izvolila verifikacijsko komisijo za ustanovni občni zbor.

Odbor SŠI vabi društva na oba sestanka le po tisku in ne bo pošiljal drugih vabil.

NOGOMET

MADRID, 26. — Za novega predsednika tekmovalnega odbora pri španski nogometni zvezi so po ostavki, ki jo je podal Felize Ruiz de Velasco, določili Santiaga Foncillasa.

* * *

MADRID, 26. — Južnoameriška arhitekta Francisco Ortiz in Mario Roldan, sta se podala v Evropo po naročilu argentinske nogometne zveze, da bi proučila nekatere detajle evropskih stadionov. Do sedaj sta si ogledala stadion Bernabeu v Madridu. Svetovno nogometno prvenstvo leta 1978 bo kot je znano v Argentini in tamkajšnje športne oblasti so problem vzele zelo resno.

ODBOJKA

V prijateljski tekmi Libertas-Kras 3:2

V predprvenstveni prijateljski moški odbojkarski tekmi je sinoči v telovadnici Zandonai v Trstu Libertas premagal Kras s 3:2 (10:15, 15:6, 15:17, 15:6, 15:10).

Poraz Krasa je prišel nekoliko nepričakovano. V olajševalno okoliščino pa mu je treba šteti dejstvo, da je igral brez svojega odličnega tolkača Igorja Guština, ki si je v ponedeljek na treningu zlomil mezinec desne roke in bo moral zdaj 40 dni počivati. Guštinova poškodba bo seveda precej oškodovala ekipo Krasa tudi v bližnjem prvenstvu C lige, saj bo morala zgoniška ekipa tako odigrati skoraj ves začetni del prvenstva brez enega svojih najboljših igralcev.

ATLETIKA

SYDNEY, 26. — 17-letna Avstralka Lynette Tillett je postavila najboljši svetovni čas na progi 60 jardov v 7"1. Prejšnji rekord je pripadal njeni rojakinji Cuthbertovi s časom 7"2. Isti čas so poleg Avstralke imele še Sovjetinja Buhereva, Avstralki Burge in Vrilborne ter Čehinja Gleskova.

Blok Scaiole je bil postavljen preslabo, da bi zdržal udarec Sergija Veljaka

NA NAMIZNOTENIŠKEM PRVENSTVU PRIMORSKE 70 V KANALU

Vse najboljše uvrstitve članom domačega Salonita

Številna udeležba in kakovostni nastopi

Dvodnevno tekmovanje najboljših namiznoteniških igralcev Primorske, odigrano 21. in 22. 11. v telovadnici osnovne šole v Kanalu, se je zaključilo z velikim zmagoslavjem domačih igralcev, ki so pobrali vsa prva mesta: ekipno, med posamezniki in v dvojicah za moške. Takšnega razpleta se domačini niso nadejali, vendar so imeli svoj dan in so zaigrali tako kot jih doslej še nismo imeli priliko videti. Posebno dobro je šlo od rok Luzniku, ki je edini zapustil turnir neporažen. Delno so zadovoljili s prikazano igro še igralci Semedele I in Gorice I ter Brd I, ki so z uvrstitvijo na četrto mesto med ekipami pravo odkritje prvenstva. Še preden opravimo pregled izidov in razvrstitve, navedimo, da je organizacija uspela, kljub pritožbi Semedele, ki je zamudila start za kar cele četrt ure, češ da so nepravilno žrebali skupine. Spor je bil takoj rešen brez neljubih posledic.

TEKMOVANJE EKIP

Nastopilo je 15 ekip, med njimi favorizirani Semedela I in Gorica I. Njune račune pa so prekrižali domačini, ki so z dopadljivo, zagrizeno igro in s prepričljivimi izidi odpravili prav vse nasprotnike, s katerimi so se srečali. Zmagovalno ekipo so sestavljali: Luznik, Brajdot, Tomažič in rezerva Aldo Vuga. Luznik je bil nepremagljiv.

IZIDI

1. kolo:

Gorica I : Kanal	5:0
Salonit III : Semedela II	0:5
Salonit I : Gorica II	1:5
Semedela III : Salonit II	5:4
Prestranek : Brda I	4:5
Brda II	b.b.
Semedela I : Podbrdo	5:0
Delfin : Piran	5:4

2. kolo:

Gorica I : Semedela II	5:1
Salonit I : Semedela III	5:0
Brda I : Brda II	5:0
Semedela I : Delfin	5:2

Polfinale:

Gorica I : Salonit I	2:5
Brda I : Semedela I	0:5

Finale za 3. in 4. mesto

Gorica I : Brda I	5:0

za 1. in 2. mesto

Salonit I : Semedela I	5:3

Razvrstitev najboljših:

1. Salonit I
2. Semedela I
3. Gorica I
4. Brda I — itd.

TEKMOVANJE DVOJIC

Za tekmovanje dvojic se je prijavilo 19 parov. Ugodno je presenetila dvojica Tomažič-Aldo Vuga (ŠD Salonit), ki je v odločilnem končnem dvoboju obračunala s koprsko dvojico Škabar-Mahne. Izid je bil tesen 2:1!

IZIDI

1. kolo:

Škaba. Mahne : Dakskobler-Smolnikar 2:0
Marušič-Žagar : Vodišek-Lipovec 2:1
Peršič-Žgavec : Antonič-Panger 2:0
Pahor-Stankovič b.b
Jelavič-Mikulin : Beguš-Matelič 1:2
Murovec-Badiura : Pihler-Bratuž 1:2
Luznik-Brajdot : Stropnik-Kavrečič 1:2
Šener-Kodrič : Poberaj-Bruic 2:0
Slivnik-Vuga Alojz : Glažar-Fičur 1:2
Kobal-Žetko : Tomažič-Vuga Aldo 0:2

2. kolo:

Škabar-Mahne : Marušič-Žagar 2:0
Per ič-Žgavec : Pahor-Stankovič 0:2
Stropnik-Kavrečič : Šener-Kodrič 2:1
Glažar-Fičur : Tomažič-Vuga Aldo 0:2
Beguš-Matelič : Pihler-Bratuž 0:2

3. kolo:

Škabar-Mahne : Pahor-Stankovič 2:0
Stropnik-Kavrečič : Tomažič-Vuga Aldo 1:2

4. kolo:

Tomažič-Vuga Aldo : Pihler-Bratuž 2:1

Finale:

za 3. in 4. mesto

Pahor-Stankovič : Pihler-Bratuž 2:0

za 1. in 2 mesto

Tomažič-Vuga Aldo : Škabar-Mahne 2:1

Razvrstitev najboljših:

1. Tomažič-Vuga Aldo (Salonit)
2. Skabar-Mahne (Semedela)
3. Pahor-Stankovič (Prestranek)
4. Pihler-Bratuž (Gorica) itd.

TEKMOVANJE POSAMEZNIKOV

Za naslov primorskega prvaka 70 med posamezniki se je potegovalo kar 39 tekmovalcev. Že v ekipnem tekmovanju je bilo mogoče označiti glavne potencialne kandidate za osvojitev tega laskavega naslova. Domačinom bi lahko edino požrtvovalni borec Škabar pokvaril načrte. Napoved se je uresničila. Igralci Salonita so prevladovali, saj so se v zadnjo četverico poleg Škabarja uvrstili kar trije domači igralci: Luznik, Aldo Vuga in Brajdot. Zasluženo, brez zgubljenega seta, si je prilastil naslov prvaka Luznik, ki je resnično prikazal najlepšo in najbolj zrelo ter dognano igro prvenstva.

IZIDI

2. kolo:

Glažar—Jelavič	2:1
Vuga Aldo—Kodrič	2:0
Kavrečič—Matelič	2:0
Šener	b.b.
Peršič—Tomažič	1:2
Luznik—Stropnik	2:0
Žgavec—Kenič	2:0
Brajdot—Murovec	2:0
Stankovič—Pihler	2:1
Antonič—Vuga Alojz	1:2
Žagar—Škabar	1:2

1. kolo:

Bratuž—Glažar	1:2
Jelavič	b.b.
Mahne—Vuga Aldo	0:2
Mikulin—Kodrič	0:2
Kobal—Kavrečič	1:2
Poberaj—Matelič	1:2
Slivnik—Šener	1:2
Peršič	b.b.
Tomažič—Fičur	2:0
Luznik—Vodišek	2:0
Bruic—Stropnik	0:2
Marušič—Žgavec	1:2
Beguš—Kenič	0:2
Brajdot—Lipovec	2:0
Murovec—Žetko	2:0
Smolnikar—Stankovič	0:2
Pihler	b.b.
Antonič—Panger	2:0
Vuga Alojz—Kolenc	2:0
Žagar—Dakskobler	2:1
Pahor—Škabar	0:2

3. kolo:

Glažar—Vuga Aldo	0:2
Šener—Tomažič	0:2
Luznik—Žgavec	2:0
Brajdot—Stankovič	2:0
Vuga Alojz—Škabar	0:2

4. kolo:

Vuga Aldo—Kavrečič	2:1
Tomažič—Luznik	0:2

Polfinale

Vuga Aldo—Luznik	0:2
Brajdot—Škabar	0:2

Finale

za 1. in 2. mesto

Luznik—Škabar	2:0

Razvrstitev najboljših:

1. Luznik (Salonit)
2. Škabar (Semedela)

3.-4. Vuga Aldo in Brajdot (Salonit)

Če strnemo oceno prvenstva v kratek zapis, potem lahko brez pretiravanja zapišemo, da je potekalo vseskozi v znaku premoči in izredne igre domačih igralcev, kar nesporno potrjujejo prav osvojena prva mesta in visoke uvrstitve drugih igralcev ŠD Salonit. Takoj moramo navesti, da so nas igralci Semedele in Gorice do neke mere razočarali, ker smo od njihove igre precej več pričakovali, saj tekmujejo v kvalitetnejši ligi kot domačini. Spodbudno je veliko število nastopajočih, med njimi mnogo mladih. Grajati pa je treba klube, ki so nastop prijavili (Idrija), a se tekmovanja niso udeležili. Vabljeni so bili tudi igralci ŠZ Bor iz Trsta, vendar se tudi oni niso pojavili v areni.

Prireditelj je prvenstvo odlično izpeljal do konca in mu gre vsa pohvala za vloženi trud.

D. Z.

NOGOMET

MUENCHEN, 26. — V prvi tekmi za osmino finala pokala sejemskih mest je Bayern (Zah. Nemčija) premagal Sparto iz Rotterdama (Nizozemska) 2:1 (1:0).

* * *

DEVENTER, 26. — V predhodnem srečanju turnirja UEFA je Nizozemska premagala Luksemburg 5:0.

MEMORIAL M. FILEJA V GORICI

V soboto nagraditev najboljših tekmovalcev

Nagrade bodo razdelili ob 15.30 v Katoliškem domu

V prejšnjem tednu se je zaključilo letošnje tekmovanje za memorial M. Fileja v Gorici, ki je obsegalo osem različnih športnih panog: odbojko, kolesarstvo, namizni tenis, streljanje, balinanje, atletiko, košarko in med dvema ognjema.

Nagrajevanje najboljših tekmovalcev in ekip bi morali opraviti že pred časom, vendar tega iz objektivnih razlogov ni bilo mogoče. Organizatorji so zato določili nov datum za podelitev nagrad, t.j. soboto, 28. t.m. ob 15.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici.

V posameznih panogah so dosegli najboljše uvrstitve naslednji tekmovalci in ekipe:

ODBOJKA

1. Dom, 2. Gorica.

KOLESARSTVO

ekipe: 1. Pevma (Makuc, Fabris); posamezniki: Makuc in Karel Miklus.

NAMIZNI TENIS

ekipe: 1. Sokol Nabrežina (Ukmar, Cattonar), 2. Dom; posamezniki: Neva Prinčič, Ukmar in Cattonar.

STRELJANJE

ekipe: 1. Rupa (Florenin, Ferfolja, Rutar); 2. Gorica (Tren, Batistič, Klanjšček); posamezniki Vojko Tomšič (Rupa) in Ljubo Tomšič (Sovodnje).

BALINANJE

1. Gorica (Leban, Pelicon); 2. Gradina (Ferfolja, Gerin).

MED DVEMA OGNJEMA

1. Dom, 2. Gorica.

KOŠARKA

1. Gorica, 2. Velox Štandrež.

ATLETIKA (ekipe)

1. Dom (54 točk — 6206 točk po f.t.)
2. Gorica (39 točk — 4580 točk po f.t.)
3. Štandrež (24 točk — 2533 točk po f.t.)
4. Sovodnje (8 točk — 359 točk po f.t.)
5. Hrast (7 tok — 730 točk po f.t.)

V četveroboju je zmagal Marko Kranner (1661 točk), najboljši tehnični rezultat pa je dosegel Mirko Špacapan (met krogle: 11,42 m — 635 točk).

OBVESTILA

SPDT sporoča, da je začetek smučarskega tečaja v Trbižu preneslo na nedeljo, 6. decembra (zaradi pomanjkanja snega). Tečaje v tistih dneh, ki so zaradi pomanjkanja snega odpadli, bo SPDT nadomestilo 8. decembra, oz. v januarju, v nobenem primeru pa ne v času božičnih in novoletnih počitnic.

Še vedno pa je v teku vpisovanje spremljevalcev tečajnikov ter izletnikov in sicer v Ul. Geppa 9/II.

* * *

SPDT priredi v nedeljo, 29. novembra

4. mladinski izlet na Kokoš

Zbirališče ob 9.30 v Bazovici pred cerkvijo za tiste, ki pridejo z avtobusom, za ostale pa ob 9.45 na društvenem zemljišču pri Bazovici (ob novem nogometnem igrišču).

PRED LETOŠNJO SMUČARSKO SEZONO

Množica mladine kapital SPD Trst

Že večkrat smo pisali o prizadevanjih tržaškega Slovenskega planinskega društva, da bi si zagotovilo dovolj naraščaja. Nekaj let načrtnega in požrtvovalnega dela je pokazalo, kaj vse je mogoče doseči pri delu z mladino, če se določena organizacija temu delu posveti z zagnanostjo in trdno voljo. Letos ima namreč SPDT na svojih seznamih nič manj kot 153 tečajnikov, ki bodo posečali smučarske tečaje, med katerimi jih je le 14 starih več kot 14 let. Moralo je organizirati kar tri tečaje (začetniškega, nadaljevalnega in predtekmovalnega) z enajstimi oddelki. Pri tem pa ni zanemarilo niti zelo mladih, saj se bodo letos učili bele veščine celo «medvedki» pod šestim letom starosti. 40 otrok ima manj kot osem let, pod štirinajstim letom starosti pa je nad 100 tečajnikov. Vse to jasno kaže, da si tržaško Slovensko planinsko društvo ustvarja kader bodočih smučarjev in tekmovalcev, s katerimi ne meri le na bližnjo, ampak tudi na daljšo bodočnost. Pomisliti moramo namreč, da bodo nekateri od teh mladih tečajnikov, ki bodo v prihodnjih dneh utirali prve smučine v belo odejo, tedaj, ko bodo stari 20 let, imeli za seboj že kar 14 let smučarskega udejstvovanja, in to pod nadzorstvom strokovnjakov, saj poteka vsa vzgoja teh smučarjev ob vodstvu izprašanih trenerjev.

Pri vsem tem pa je zanimiv še neki drugi podatek. Marsikatero naše športno društvo, ki se ukvarja z drugimi panogami, se pritožuje, da v svoji vasi ne more najti dovolj naraščaja in zato igralce za svoje ekipe kupuje in najema drugod in to često celo tujce. Prav SPDT pa je s svojim delovanjem take trditve v dokajšnji meri ovrglo. Ne le da je našlo mlade tečajnike v okoliških krajih in predmestjih (Prosek, Dolina, Barkovlje, itd.) ampak ima v teh krajih tudi redno predsmučarsko telovadbo. Starši so se tej pobudi z veseljem odzvali, saj se zavedajo, da je vse to rezultat resnega dela, s perspektivo bodočnosti, pod vodstvom strokovnjakov, pedagogov, kot se za delo z mladino spodobi.

To pa še ni vse. Po uspehih, ki jih je SPDT doseglo na smučarskem področju, in na področju mladinske telovadbe, se je — pač v duhu svojih specifičnih nalog — lotilo tudi organiziranja mladinskega izletništva. Ugled, ki si ga je društvo pridobilo na področju zimskih športov, je obrodil obresti tudi tukaj. Vabilom na izlete v bližnjo tržaško okolico se je odzvalo veliko število mladine, celo več, kot so pričakovali organizatorji sami. Izleta k Sv. Lenartu se je na primer, kljub dežju, udeležilo kar 27 otrok, kar le potrjuje, da je pot, po kateri hodi to tržaško društvo pravilna, deležno je zaupanja staršev (katero je najtežje pridobiti), navdušenje in množični odziv mladine pa je požrtvovalnim organizatorjem SPDT vsekakor plačilo, katerega jim lahko zavida marsikatera druga naša športna, rekreacijska in telesnokulturna organizacija.

NOGOMET

Kje je pokal Rimet?

RIO DE JANEIRO, 26. — «Pokal Julesa Rimeta, ki je sedaj last Brazilije, je le kopija originalnega pokala, ki so ga neznanci leta 1966. ukradli in ga potem ni nihče več našel.» To je izjavil direktor sporedov BBC za inozemstvo James Monahan. «Čudi me, da so bili v Braziliji ob tej novici tako presenečeni, saj to v Vel. Britaniji že dolgo vsi vedo.» Na vprašanje, kdo ima original pokala, je Monahan odgovoril, da tega ne ve, da pa so ga verjetno tatje pretopili in prodali kot zlato. FIFA je potem dala narediti kopijo te trofeje, ki je prav tista, ki se nahaja sedaj v blagajni Brazilske športne zveze.

Originalen, ali ponarejen pokal, kar je že, so prenesli v Čile, kjer bo razstavljen ob priliki 65-letnice čilske nogometne zveze. Nato ga bodo premestili v Limo v Peru, ko bo tam kongres južnoameriške nogometne zveze.

BOKS

Bonavena se jezi

NEW YORK, 26. — Danes je prispel v New York argentinski boksar Oscar Bonavena ki se bo 7. decembra boril s Cassiusom Clayem. To srečanje smatrajo kot polfinale za svetovni naslov boksarske težke kategorije, ki pripada trenutno Frazierju. Match bo kot znano trajal 15 krogov. Bonavena je izjavil, da bo «kaznoval» Claya, ker ga je ta v nekem intervjuju imenoval «zver». «Ga bom že navadil, da ne bo norca iz mene bril», je dejal Argentinec, ki je z letališča takoj odpotoval v kraj, kjer bo treniral do 7. Cassiusa Claya pričakujejo v New Yorku prihodnjo nedeljo. Za sedaj trenira nekdanji svetovni prvak v Miamiju.

Polet — Don Bosco (naraščajniki): Edi Kraus v borbi za žogo, «obkoljen» od nasprotnih igralcev

EMIL FRELIH

NA EKVATORIALNI PLANOTI MED MOUNT KENYO IN MOMBASO

9.

V tem silnem prostranstvu domuje velika množina divjadi. Masajci, ki se ne menijo kdo ve kaj za civilizacijo, so ostali pastirji in odlični živinorejci. Kot nomadi se selijo iz kraja v kraj in okoli svojih začasnih naselij pasejo goveda zebu in stražijo noč in dan s sulico ob boku, da jim požrešni levi, leopardi ali druge zveri ne napadejo in pokoljejo govedo. Trdovratno se opletajo tradicije in so še najbolj od vseh Kenijcev ohranili svoj stari način življenja, običajev in oblačil.

Spustili smo se z Visoke planote v ta ogromni zemski vdor, v katerem je posejanih več jezer, ki so znani rezervati ptic. Spotoma smo spet srečavali zebre, žirafe, antilope in noje v prosti naravi, včasih v še večjem številu kot v zaščitenih parkih. Velika jata marabujev, pelikanom podobnim pticam nas je premamila, da smo krenili s ceste k njim na travnik. Ogromne ptice so se v jatah dvigale in preletavale in čimbolj smo se jim hoteli približati, da bi jih fotografirali, tembolj so se nam oddaljevale.

Končno smo v mestecu Nakuru, ki je tudi letovišče s številnimi ličnimi vilami in bungalovi, zavili na pot proti jezeru istega imena. Že od daleč smo zagledali ogromno zeleno jezersko gladino z belorožastimi površinami, ki so se zdele kot obalni pesek. Šele voznik nas je opozoril, da so to jate flamingov, ali plamencev, kot jim pravimo mi, ki s svojo množino prekrivajo dobršen del jezerske površine. Kmalu smo zaslišali še crvkot in pridušene krike raznovrstnih ptic, ki jih ornitologi uvrščajo v okoli štiristo vrst, prevladujejo pa v svojem mnoštvu plamenci. Škoda, da se zadržujejo tako daleč od obale, vendar je tudi s prostim očesom možno opaziti počivanje, nemir, prerivanje in nenehno vzletavanje ptic, ki se bele zasvetijo v rožnatih odtenkih, ko polete v jatah z razprtimi krili nad jezersko gladino in se spet spuste na drugem koncu v mlačno vodo. Med njimi stopicajo bliže obali štorklje in druge eksotične ptice. Človek se očaran in vzhičen zazre v ta dinamičen nemir ptičjega raja, ki odseva v stoterih barvah pod vročim pozno dopoldanskim soncem.

Jezera Nakuru s počivajočimi flamingi

Blizu obale zavozimo v bližnji gozd, kjer so se pasle samo na tem prostoru živeče redke antilope sutatunge, globlje v pragozdu, skozi katerega prodira naš kombi po že steptanih kolesnicah pa mogočne črtaste bongoje mahagonijevskih barv.

Sonce je bilo že visoko na nebu, ko smo zavili še k jezeru Naivasha rezervatu pelikanov. Spotoma smo spet srečali vse polno živali. Čreda zeber se je mirno pasla in raznovrstne antilope in gazele so mulile travo, tekale in skakale po prostranstvu. Slikovito tekanje nojev nas je zelo pritegnilo; kot tekači na dolgih progah so enakomerno drug za drugim v gosjem redu dvigali tanke noge in njih trupi so se premikali kot barke. Na nekem ovinku blizu Naivashe so nas v gozdu spet presenetile visokonoge žirafe. Radovedno in nepremično so stale in stezale svoje vratove. Pogled nanje je bil izreden; v prvem trenutku bi človek mislil, da so to stebri daljnovodov in ne živali, ki tako nepremično zro na nas. In ko smo se jim približali na primerno razdaljo, so stekle s počasnimi valovitimi gibi, kot s časovnim objektivom snemani tekači na filmskem platnu.

Ob jezeru Naivashi na gosto prekritem z lokvanji nežnih rožnatih in bledo vijoličastih barv, so postavljene opazovalnice iz katerih turisti lahko nemoteno opazujejo življenje ptic in podvodnih konj. Negovana travnata jasa z eksotičnimi drevesi in gredicami vsakobarvnih tropskih rož z nizkim hotelskim poslopjem in posebnim kopalnim bazenom, posredujejo prijetno počitniško okolje. Tu so nam postregli z obilnim samopostrežnim obedom, kot je to pač navada v kenijskih restavracijah. Spet smo občudovali razkošni izbor vsakovrstnih evropskih in eksotičnih hladnih in toplih jedil, po katerih je bilo na razpolago še obilno raznovrstno tropsko sadje in vsemogoči pudingi in obilje slaščic.

Ob jezeru Naivasha si je človek ustvaril svoj raj za uživanje. Sem prihajajo turisti z vsega sveta občudovat afriško okolje, ob pogledu na pelikane in druge ptice, v ločju pa je kdaj pa kdaj možno videti tudi nilskega konja, ki ga pa tokrat nismo videli. Na izredno eksotično romantičnem jezeru je bilo privezanih nekaj čolnov in motornih jaht za križarjenje, kar vse je dokazovalo, da se nekateri ljudje, seveda petičneži, mude v tem raju tudi dalj časa.

Jezero Naivashi, prekrito z lokvanji (Foto E. Frelih)

Tudi mi bi se radi še dalj zadržali pod senčnatimi krošnjami visokih tropskih dreves ob hladnem ananasovem soku in pogledovali na slikovito jezero, pelikane in drugo ptičjo perjad.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823
Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 70 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO SILNEM ORKANU V PAKISTANU

Skupine beračev se umikajo iz notranjosti proti morju

Grožnje leaderja stranke «Awami» proti morebitni odložitvi glasovanja - Verjetno bo reševanje zastalo zaradi pomanjkanja goriva

DAKA, 26. — V Vzhodnem Pakistanu se nadaljuje raznašanje zdravil, hrane, pitne vode in oblek, vendar je položaj še vedno kritičen. Skupine preživelih prihajajo iz notranjih, bolj oddaljenih predelov, da bi se čimbolj približali morju, kjer poteka razdajanje hrane in zdravil hitreje. Nekateri funkcionarji so skušali prepričati skupine, ki beračijo hrano ,naj bi se pridružile reševalnim skupinam. Ponudili so jim kar tri rupije za vsak dan dela (približno 400 lir), kar predstavlja precej višje plače, kot jih lahko prejmejo za navadno delo. Razen izjem so vsi odklonili in nadaljujejo s pobiranjem hrane in oblek, ki jih mečejo z letal.

Pripetilo se je seveda tudi nekaj neprijetnih dogodkov. Izvedelo se je na primer, da so nekateri funkcionarji zahtevali denar od ljudi, da bi pustili njihova imena na seznamih za razdeljevanje hrane. Oblasti so ukazale, naj krivce nemudoma sodi vojaško sodišče. Podrobne ukaze v tem smislu je izdal general Yaqub Khan.

Nevarno je tudi, da bo reševanje nekoliko zastalo, ker primanjkuje goriva za helikopterje. Glavno vlogo pri reševanju so do sedaj imeli ameriški in britanski vojaki, ki so prvi dospeli s helikopterji in se lotili razdeljevanja najnujnejših potrebščin. Zdi se, da bo goriva dovolj še samo za en teden. Pakistanske oblasti so sicer že prosile za pomoč ZDA in Anglijo.

Spet so oblasti javile «uradne» podatke o žrtvah, katerih število naj bi znašalo preko 200.000 točneje 175.103 mrtvih in 23.987 pogrešanih. Gre samo za «ugotovljene» žrtve, v resnici je žrtev dosti več, čeprav bo zelo težko, da bodo sploh kdaj točno ugotovili koliko žrtev je orkan požel.

Precejšnja napetost nastaja v zvezi z volitvami, ki naj bi bile 7. decembra. Uveljavlja se prepričanje, da bodo oblasti spet odložile glasovanje, proti tej. možnosti pa je zelo ostro nastopil leader najvažnejše nacionalistične stranke v Vzhodnem Pakistanu «Awami». Šejk Mijbur Rahman je med tiskovno konferenco zagrozil, da bo prišlo celo do oborožene vstaje proti osrednji vladi, če bo ta spet odložila volitve in če ne bo Vzhodni Pakistan dosegel večje avtonomije. Kritiziral je dalje prepočasno reševanje in razdajanje zdravil. Z njim se seveda ne strinja predsednik Yahia Khan, ki je javno izjavil, da je zadovoljen z načinom, kako poteka reševanje. Mnoge druge politične stranke so se izrekle za odložitev glasovanja, saj bi prebivalstvo ne moglo redno in v celoti obiskati volišč.

V Daki je prišlo v preteklih dneh tudi do precejšnjih demonstracij, med katerimi so navzoči zahtevali hitrejše razdajanje zdravil in hrane, večjo pomoč vlade in odstop predsednika Yahie.

Spomenica Finske jugoslovanski vladi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Dragoljub Vujica je na današnji tiskovni konferenci obvestil novinarje, da je finska vlada poslala jugoslovanski vladi spomenico, s katero predlaga posvetovanje voditeljev poslaništev, oziroma zastopnikov vlad o vprašanjih organizacije evropske konference o varnosti. Vujica je dejal, da jugoslovanska vlada pozorno proučuje spomenico. Dodal je, da je Jugoslavija doslej pozitivno ocenjevala pobude finske vlade ali drugih držav.

Zastopnik zunanjega tajništva je na konferenci izrazil obsodbo in zaskrbljenost jugoslovanske vlade zaradi obnovitve letalskih napadov na Demokratično republiko Vietnam in dodal, da take akcije kompromitirajo perspektive miroljubne rešitve vprašanja.

Vujica je povedal tudi svoje mnenje o nekaterih sporazumih med Zah. Nemčijo in Jugoslavijo. Gre za sporazum o ekstradiciji, ki je bil danes podpisan, za sporazum o pravni pomoči v kazenskih zadevah, ki bo v kratkem podpisan, in sporazum o pravni pomoči v civilnih zadevah, o katerem se bodo v kratkem pričela pogajanja. Vsi ti sporazumi bodo po besedah Vujice olajšali pravno občevanje med obema državama in omogočili rešitev vrste vprašanj, ki so do sedaj ustvarjala težave pri sodelovanju. **B. B.**

SINOČI V VIDMU

Aretirali 5 mladeničev zaradi posesti hašiša

Finančni agenti so jih izsledili v neki hotelski sobi - Dva od mladeničev sta Nemca

VIDEM, 26. — Videmski finančni agenti so danes zvečer aretirali pet mladeničev zaradi posesti in tihotapljenja hašiša. Že dolgo časa so agenti sledili mladeničem, šele danes pa jim je uspelo, da so jih odkrili, ko so imeli s seboj mamilo. V hotelski sobi so namreč našli tudi petnajst zavojčkov hašiša.

Aretirani mladeniči so 18-letni Ettore Cuzzi iz kraja San Giovanni al Natisone, 20-letni Ezio Pascoli iz Tavagnacca, 21-letni Giorgio Valentinuzzi iz Vidma in dva mlada Nemca: 20-letni Peter Hans Kübel iz Solingena in 17-letni Gunther Lehman iz Bochuma.

V petnajstih zavojčkih je bilo približno en kilogram hašiša za vrednost treh milijonov lir. Vtihotapili so ga iz ZRN, gre pa za izredno dobro vrsto pakistanskega hašiša.

Že nekaj mesecev so finančni agenti sledili mladeničem. Sodelovali so pri tem tudi agenti Interpola. Sumljivo je bilo namreč življenje mladih Videmčanov, ki so živeli v izobilju, obiskovali pa so tudi «nepriporočljive kroge». Aretacija je bila precej razgibana. Dva mladeniča so po krajšem ruvanju uklenili v sami hotelski sobi, ostale pa so ujeli v nekem baru v središču Vidma.

OBISK V AZIJI IN OCEANIJI

Pavel VI. na poletu od Dake do Filipinov

Papeževo potovanje se je začelo včeraj zjutraj na letališču v Fiumicinu

DAKA, 26. — Nekaj pred 22. uro je letalo družbe Alitalia «Arcangelo Gorelli», s katerim se papež Pavel VI. pelje na Filipinske otoke, pristalo na letališču pri Daki v Vzhodnem Pakistanu. Papež se je želel ustaviti tudi v tem kraju zaradi nedavne katastrofe, ki je hudo prizadela to deželo. Letalo je nato nadaljevalo pot proti Filipinom.

Papeževo potovanje se je začelo davi nekaj po 9. uri, ko je Pavel VI. zapustil Vatikan. Na letališču v Fiumicinu so ga sprejeli visoki državni, vladni, vojaški, diplomatski in cerkveni dostojanstveniki. V imenu italijanske vlade ga je pozdravil pri odhodu predsednik vlade Colombo, ki mu je želel pozitivne rezultate na potovanju po Aziji in Oceaniji. Pavel VI. se je v kratkem govoru zahvalil predstavniku vlade, nakar je stopil v letalo, ki je točno ob 10,25 poletelo z letališča v Fiumicinu.

«DC — 8 Arcangelo Gorelli» je nato preletel Jadransko morje, se v širokem loku izognil Albanije, preletel Grčijo in Turčijo ter pristal ob 14.38 po srednjeevropskem času na letališču v Teheranu. Tu je papeža sprejel sam iranski šah, ki mu je želel dobrodošlico v Iranu. Papež se je zahvalil iranskemu vladarju ter nagovoril okoli 2.000-glavo množico katoličanov, ki so ga prišli pozdravit. Takoj nato je letalo nadaljevalo pot proti Daki.

Ko je odhajal iz Italije, je papež poslal pozdravni brzojav predsedniku Saragatu, ki se mu je zahvalil za čestitke. Pavel VI. je poslal brzojavne čestitke tudi grškim, turškim in pakistanskim državnikom.

Ženi voditelja «Črnih panterjev» prepovedali vstop v Zah. Nemčijo

PARIZ, 26. — Chaterini Cleaverjevi, ženi znanega voditelja črnske organizacije «Black Panthers» Eldridgea Cleaverja, so oblasti prepovedale vstop v Zahodno Nemčijo, kjer je nameravala voditi propagandno srečanje v ameriški bazi pri Ramsteinu.

Eldridge Cleaver živi z ženo v Alžiru. Že ko je Catherin dospela v Pariz, so ji na letališču Orly sporočil, da zahodnonemških oblasti njen obisk «ne veseli». Ženska pa je nadaljevala pot do Frankfurta, kjer so jo prisilili, da je takoj stopila na drugo letalo, ki jo je prepeljalo spet v Pariz. Skupina 150 študentov je zaradi tega demonstrirala kar na letališču. Verjetno se bodo pristaši «Črnih panterjev» vseeno sestali v soboto v Frankfurtu. Oblasti se bojijo, da bi prišlo do kakih neredov. Prav pred nekaj dnevi je namreč skupina «Črnih panterjev» v ameriškem oporišču pri Ramsteinu ranila vojaka, ki je «premarljivo» pregledoval dokumente.

NEW YORK, 26. — Močna eksplozija je poškodovala poslopje v newyorški Fifth Avenue, kjer imata svoj sedež podružnica sovjetske letalske družbe Aeroflot in urad Interturist. Žrtev ni bilo, ker so bili vsi uradi že prazni, veliko škode pa je utrpelo pročelje stavbe.

Agenti FBI sedaj stražijo stavbi, ker se bojijo, da bi prišlo do ponovnih neredov. Policija sklepa, da so atentate izvedli Judje iz protesta proti SZ. Ženska, ki je policijo obvestila o eksploziji, je namreč izrekla geslo «Nikoli več», ki ga uporabljajo judovske skupine. Predsednik «Združenja za obrambo Judov» je sicer odklonil vsako odgovornost, zdi se pa, da se z akcijo strinja. Sovjetska zveza je seveda protestirala pri ameriških oblasteh in zahtevala, naj se krivci kaznujejo.

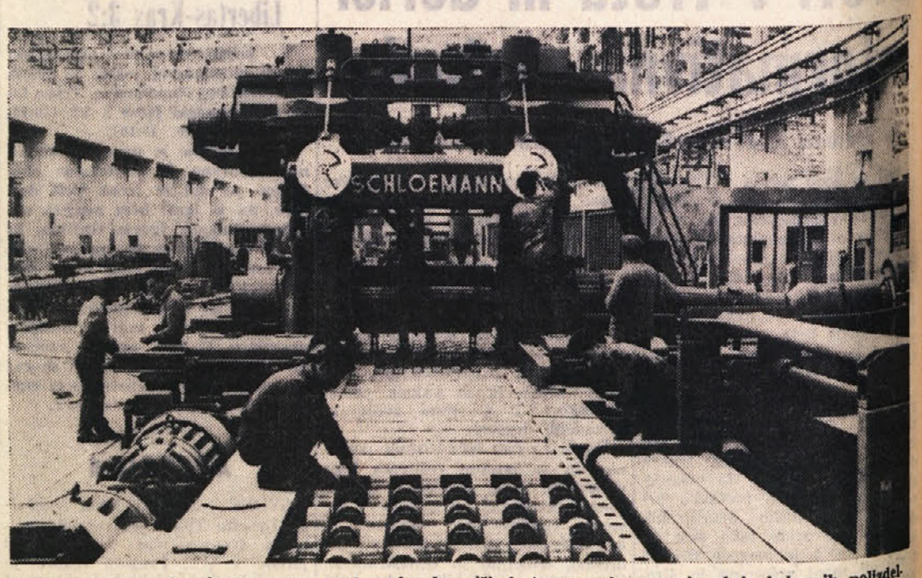

Valjarna bakra v Sevojnem — ena med najmodernejšimi tovarnami za proizvodnjo bakrovih polizdelkov. Tovarna izvaža svoje izdelke v približno 30 držav

PO «HARAKIRIJU» DESNIČARSKEGA PISATELJA MIŠIME

Nevarnost obujanja na Japonskem novega šovinizma in militarizma

Krvavi dogodek na glavnem stanu «samoobrambnih sil» je povezan z nastopom reakcionarnih družbenih slojev

TOKIO, 26. — Ves japonski tisk obširno komentira danes tragični «harakiri» desničarskega pisatelja Mišime in mladega študenta Morite, ki sta skupaj s tremi drugimi pristaši fašističnega «Združenja ščitov» vdrla v glavni stan japonske kopne vojske ter napravila samomor pred samim poveljnikom kopnih sil, ki so ga malo prej zvezali za stol v njegovem lastnem uradu.

Japonska javnost je vznemirjena. To vznemirjenje je zajelo tako desničarske, kakor tudi levičarske politične kroge. Posebno v teh zadnjih je opaziti bojazen, da se na Japonskem pripravlja nov val ofenzive militaristov, ki bi hoteli spet ustvariti močno japonsko vojsko.

Danes na Japonskem ne obstajajo sploh oborožene sile v tradicionalnem pomenu besede. Vse japonske «sile samoobrambe» štejejo morda nekaj več kot 200.000 mož, a noben poklicni vojak (gre seveda za generale in višje vojaške častnike) ne more opravljati dolžnosti «ministra za obrambo» in podobno. Japonska ustava je po tej vojni popolnoma izločila visoke vojaške kroge iz vsakdanjega življenja pri upravljanju države. Ta ukrep je bil sprejet zaradi strašne tragedije, ki je doletela japonsko ljudstvo v drugi svetovni vojni in ki so jo zagrešili predvsem militaristični krogi.

Žal pa so bili ti militaristični krogi le zunanji odraz politične volje delovanja in zahtevkov določenih japonskih družbenih razredov in slojev (visoki državni funkcionarji, vojaški krogi, monopolistični kapital, plemstvo itd.). Strahovit poraz v drugi svetovni vojni jih je potisnil v ozadje, toda sedaj so spet začeli nastopati z vso trmo, ki je značilna za družbene razrede, ki jih je zgodovina zapisala smrti.

Res pa je, da je sodobna Japonska precej različna od tiste, ki je v letih 1930 - 1940 pripravljala svoj vstop v drugo svetovno vojno na strani Hitlerja in Mussolinija. Japonska je danes tretja gospodarska velesila na svetu, tik za ZDA in Sovjetsko zvezo. Toda prav v tej gospodarski in trgovski ekspanziji tiči vzrok obujanja imperializma, šovinizma in militarizma. Japonski gospodarski krogi se čutijo že dovolj močni, da bi zahtevali revizijo klavzul mirovne pogodbe, se otresli ameriškega varuštva ter začeli nastopati samostojno s svojimi lastnimi zahtevami.

Danes obstajajo na Japonskem številne desničarske, militaristične organizacije, ki so pravzaprav zametek morebitne nove vojaške organizacije. Po podatkih japonske policije deluje samo v Tokiu in njegovi bližnji okolici več kot 300 skrajno militarističnih in šovinističnih organizacij, ki štejejo skupaj 105.000 pristašev. To število se zdi morda malenkostno, toda treba je upoštevati, da gre za same aktiviste, fanatike, med katerimi bi morda našli tisoče ljudi, ki bi bili pripravljeni, da napravijo «harakiri».

Te skupine pa bi ne predstavljale nobene nevarnosti, če bi jih ne podpirali uradni krogi. Pri tem gre predvsem za vojaške kroge. 38 pripadnikov združenja «Preiskovanje misli mladih» je sodelovalo v lanskem avgustu na tečaju vojaške vzgoje, ki so ga organizirali v nenem goratem predelu pokrajine Niigata. Namen tečaja je bila priprava bojevnikov za poulične spopade s študenti levičarskih skupin. Na teh tečajih sodelujejo tudi aktivni častniki japonskih «samoobrambnih sil».

Vse to kaže, da se na Japonskem prebuja spet stari militarizem in da temu porajanju botrujejo določeni japonski politični krogi. Zato

Yukio Mišima

je mogoče, da je bil celo «harakiri» pisatelja Mišime skrbno pripravljen prav v teh krogih.

Napredne stranke na Japonskem so upravičeno zaskrbljene zaradi tega najnovejšega razpihovanja militarizma. Glasnik socialistične stranke Torao Takazawa je že sinoči ostro kritiziral Mišimov «harakiri» ter opozoril na nevarnost izbruha šovinističnega terorizma.

Svojo zaskrbljenost je izrazil tudi v imenu svoje stranke generalni sekretar stranke «Komeito», ki je politični odraz budistične sekte «Sôka Gakkai». Socialdemokratski predstavnik Ryosaku Sasaki pa je menil, da je bilo tragično Mišimovo dejanje naperjeno proti sedanjemu vladajočemu razredu na Japonskem.

V svoji izjavi pa je največja japonska sindikalna organizacija «Sohyo» izjavila, da se lahko primerja Mišimov «harakiri» z nastopi japonske vojske l. 1936. Sedanji dogodki bi lahko pripeljali do ponovnega posega vojaških krogov v politične zadeve države.

Zvedelo se je, da je študent Morita moral zamahniti štirikrat s samurajsko sabljo preden je odsekal glavo Mišimi. Pogled na notranjost urada poveljnika kopnih sil je bil grozovit: pod je bil preplavljen s krvjo. Neki japonski fotoreporter je s helikopterja slikal s teleobjektivom prizor, kjer sta vidni dve trupli in dve odsekani glavi.

Japonska policija je vso noč zasliševala tri študente, ki so skupaj z Mišimo vdrli v glavni stan kopnih sil.

Bombni atentat pri Belfastu

BELFAST, 26. — Huda eksplozija je včeraj uničila občinsko palačo v Cookstownu, zahodno od Belfasta. Sicer ni povzročila človeških žrtev, škode pa je bilo precej.

V Cookstownu je približno polovica prebivalcev katoliške vere, ostali pa so protestanti. Omenili bi še, da je Cookstown rojstno mesto mlade severnoirske poslanke v londonskem parlamentu Bernardette Devlinove.

GAZA, 26. — Na področju Gaze, ki so ga zasedli Izraelci, so zabeležili še devet primerov kolere. Do sedaj je bilo skupno 80 primerov, nad polovico bolnikov pa je že ozdravelo in zapustilo bolnišnice.

Papež Pavel VI

(Nadaljevanje s 4. strani)

pač pa tudi določeno število škofov. V prvi dobi katoliške cerkve, ko se je še skrivala v katakombah, so verniki volili duhovnika med seboj in tudi višje cerkvene predstavnike so verniki volili med seboj. Nemogoče bi bilo, vrniti se v tisto dobo, v tiste razmere, to da določeni krogi v katoliški cerkvi so spoznali, da so se vrhovi Cerkve, da se je Cerkev preveč oddaljila od baze, od vernikov in sedaj skušajo to napako popraviti. Sklep papeža Pavla VI. spada baje v okvir širšega programa te vrste.

Pa ne le to. V cerkvenih krogih se čedalje bolj uveljavljajo tendence, da se mora katoliška cerkev otresti stoletne zaprtosti. «Italijanski pečat» ni le v tem, da je dolgo prevladoval v Cerkvi pretežno italijanski cerkveni dostojanstvenik, pač pa tudi v tem, da se papež dolgo ni premaknil s svojega sedeža. Pavel VI. pa je v svojih potovanjih obiskal na eni strani Združene narode, na drugi pa tudi Latinsko Ameriko in Afriko, torej dve področji, ki spadata v najbolj kritične regione, kjer je demografska eksplozija malone že dejstvo, kjer je prepad med izrabogastvom in bedo najbolj izrazit. V zvezi s tem je zgovorna papeževa enciklika «Popolorum progressio».

TRŽAŠKI DNEVNIK

NA VČERAJŠNJI SEJI

Pokrajinski svet začel diskusijo o pokrajinskem proračunu za leto 1971

Kritične pripombe svetovalca arh. Coste (KPI)
Odobren prispevek pokrajine Glasbeni matici

Po uvodnem poročilu predsednika dr. Zanettija na prejšnji seji je pokrajinski svet na svoji sinočnji seji začel diskusijo o proračunu pokrajine za leto 1971. Pokrajinski svet je ob zaključku sinočnje seje odobril predlog demokristjanskega svetovalca Gozzija, naj bi svetovalska komisija, v kateri so zastopane vse skupine, razpravljala o predloženem proračunu pred prihodnjo sejo pokrajinskega sveta, ki bo v sredo. To je novost, saj je do sedaj pokrajinski odbor sestavil proračun ter ga potem predložil občinskemu svetu, ne da bi prej o tem razpravljali v okviru svetovalske komisije.

Namestnik odbornika inž Sosič, ki v pokrajinskem odboru odgovarja za proračun, je podrobno obrazložil in utemeljil razne postavke, redne in izredne dohodke, stroške, posojila itd. Ko je govoril o stroških za umobolnico in za bolnišnico za kronične bolnike, je pripomnil, da so se izdatki znatno zvišali in da bodo zaradi tega zvišali tarife za oskrbo.

V diskusijo o proračunu je prvi posegel arh. prof. Costa (KPI), ki je predvsem poudaril, da bi morala pokrajina bolj aktivno in učinkovito postopati za uveljavitev vloge krajevnih ustanov, za temeljite reforme, za okrepitev industrije in za zagotovitev delovnih mest, za večjo vlogo pokrajine v okviru deželne ureditve itd. Prisluhniti je treba novim tokovom in zahtevam današnje družbe, upoštevajoč dejstvo, da ni mogoče premagati krize in napredovati brez prispevka delavskih slojev. Nato je navedel najvažnejše probleme gospodarskega in socialnega značaja, krizo v industriji, nevarnost preureditve pomorskih prog PIN itd. Obširno je govoril tudi o ekonomski in socialni politiki dežele ter pripomnil, da je popolnoma propadel prvi petletni gospodarski načrt. Prav bi bilo, je še dejal, da bi bil predložen obračun, vsaj kar se tiče tržaške pokrajine, o tem petletnem načrtu. Glede odnosov med pokrajino in deželo pa je poudaril, da bi moral pokrajinski svet jasno izreči svoje mnenje in zahteve glede večjih pooblastil dežele pokrajini. Decentralizacija bo namreč prišla do izraza s pooblastili dežele krajevnim ustanovam, ne pa z dosedanjim načinom koncentracije.

Med drugim je Costa tudi pripomnil, da je samo poudarjanje važnosti maloobmejnega prometa lahko navadno slepilo, s katerim bi hoteli zatajiti resne probleme našega mesta in pokrajine. Sodelovanje z Jugoslavijo mora priti do izraza v bolj važnih zadevah, gospodarski problemi Trsta pa se morajo reševati upoštevajoč njegovo mednarodno vlogo, s široko perspektivo in temeljitimi ukrepi. Lahko bomo našli skupni jezik glede davčne reforme, glede pooblastil pokrajinam in občinam, glede zaščite pomorske dejavnosti in okrepitve ladjedelnic in vseh vprašanj, ki se tičejo zdravstveno-socialnega razvoja naše pokrajine, je zaključil Costa, če bo od deklarativnih izjav prišlo do konkretnih dejanj.

Demokristjan Gozzi je med drugim poudaril voljo KD za dialog in vedno bolj tesno sodelovanje s silami, ki kažejo odprtost in resne namene v naporih za obnovo in socialni napredek. Opozoril je na nujnost budnosti, da se preprečijo načrti nazadnjaških sil, in je rekel, da KD vidi možnost dialoga s KPI, ne pa s skrajno desničarskimi silami.

V prvem delu seje je pokrajinski svet odobril nekatere sklepe, med katerimi je sklep o podpori raznim kulturnim ustanovam. Tako je bila *odobrena podpora Glasbeni matici v znesku 3,600.000 lir.* Pokrajinski svet je tudi imenoval zastopnike pokrajine v nekaterih ustanovah. Za zastopnika pokrajine v deželni konzulti za izseljence je bil imenovan Albino Colombo, v konzorcij za turistični razvoj obale je bil izvoljen Gioacchino Tringale (PSI), za namestnika pa Arturo Gargano (PRI), v pokrajinski odbor ustanove ON MI so bili izvoljeni Stanka Hrovatin, dr. Bego in Lucijan Volk.

Med prečkanjem ceste dekletce pod avto

Včeraj sredi popoldneva so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico 11-letno dijakinjo Paolo Galeotti iz Ul. S. Bortolo, ki so jo zaradi udarca po glavi, podpludtbe na čelu s precejšnjo rano, povzročeno s steklom, ter rano na nosu sprejeli s prognozo okrevanja v 15 dneh na nevrokirurškem oddelku.

Dekletce je malo prej v Miramarskem drevoredu hotelo prečkati pri semaforju ob Ul. Bovedo cestišče, ko jo je z avtom giulia super podrl na tla 40-letni Luigi Nessich iz Ul. Belpoggio.

Smrt 72-letnega upokojenca na travniku pri Katinari

Pred desetimi dnevi je 72-letni upokojenec Giovanni Sincovich, ki je stanoval v zavetišču občinske podporne ustanove, odšel neznanokam. Čeprav so ga hčere in sin iskali, ni bilo o njem nobenega sledu. Šele včeraj sta dva fanta med sprehodom našla med grmovjem na travniku nedaleč od katinarskega nadvoza truplo neznanega moškega, ki so ga karabinerji, katerim sta prijavila zadevo, identificirali za izginulega Sincovicha.

Vzroke smrti še niso ugotovili, vendar domnevajo, da je upokojencu med sprehodom postalo slabo in da je podlekel srčni kapi.

Trčenje na križišču bazoviške ceste s trbiško

Zaradi odrgnin po levi strani glave, podpludb na čelu, levi ličnici in bradi ter udarcev po kolenih in nogah so včeraj kmalu po 9. uri sprejeli na nevrokirurškem oddelku 16-letnega mehanika Vojka Ražma iz Bazovice št. 12. Fant, ki se je zatekel v bolnišnico z rešilnim avtom, bi moral v dveh tednih popolnoma okrevati.

Agenti cestne policije so pojasnili, da se je Ražem peljal s svojim motornim kolesom po Bazoviški cesti proti Trstu, ko je na križišču s trbiško avtocesto prišlo do trčenja s fiatom 850 tržaške registracije, s katerim je bil Mario Passagnoli iz Ul. B. Angelico namenjem v Bazovico.

Pri tehničnem zavodu «Da Vinci»

Izbran načrt gradnje bazena in telovadnice

Predsednik pokrajine dr. Zanetti je včeraj dopoldne predsedoval zaključni seji ocenjevalne komisije, ki je preučila in izbrala načrt za gradnjo pokritega bazena in telovadnice pri tehničnem šolskem zavodu «Da Vinci». Komisijo so sestavljali pokrajinski odbornik za javna dela Lucijan Volk, pokrajinski svetovalec prof. inž. Costa, zastopnik deželnega odborništva za javna dela arh. Spinetti, zastopnik deželnega odborništva za krajevne ustanove dr. Faldon, glavni tajnik pokrajine dr. Moresi, ravnatelj oddelka za javna dela arh. Petrossi, geometer Gerlini, prof. Criselli in dr. arh. Morasutti. Na več sejah je omenjena komisija pregledala ponudbe in načrte, končno pa je zbrala načrt in podjetje, ki so bili predloženi z geslom «dado primo» (podjetje dr. inž. Canarutto) za skupno vsoto 220 milijonov lir.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 16. do 22. nov. 1970 zabeležil na področju občine naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 27, ošpice 2 (1 izven občine), norice 12, epidemično vnetje priušesne slinavke 3 (1 izven občine), rdečke 4, srbečica 4 (izven občine), infekcijsko vnetje jeter 2.

Včeraj okoli poldne je nedaleč od restavracije «Castellier» pri Sesljanu, točneje na katastrski parceli 62/7 izbruhnil požar v baraki 46-letnega Leopolda Franca iz Nabrežine 185. Šele ob 13.15 se je openskim gasilcem posrečilo pogasiti plamene, ki so popolnoma uničili barako, ki jo je lastnik dal v brezplačno uporabo 44-letnemu peku Publiu Sperandiu iz Naselja S. Mauro 130/B pri Sesljanu. Po prvih ocenitvah je požar povzročil 40 do 50.000 lir škode

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Avtomobilist iz Bazovice do smrti povozil Gropajca

Mladega Križmančiča so pogojno obsodili na petmesečno zaporno kazen - Danes pred prizivnim sodiščem 35 obtožencev, zapletenih v znano «pristaniško zadevo»

Pred tržaškim kazenskim sodiščem ,preds. Corsi, tož. Brenci, zapisničarka Sabadini) se je včeraj moral zagovarjati 26-letni Ivan Križmančič iz Bazovice št. 49, ki je bil obtožen nenamernega umora 70-letnega Karla Pečarja iz Gropade št. 48.

Do smrtne prometne nesreče je prišlo ponoči med 1. in 2. junijem letos, nekaj po 22. uri, na pokrajinski cesti št. 14, ki pelje z Opčin proti Trebčam in Bazovici, ko je Križmančič privozil svoj avto giulia 1300 z registracijo TS 74529 in na sredi ceste nenadoma opazil Pečarja, ki se je s svojim kolesom peljal v isto smer na sredi cestišča.

Križmančič ni utegnil pravočasno pritisniti na zavore in s prednjimbočnim delom vozila je silovito treščil v zadnji del kolesa. Sunek je bil tako močan, da je vrgel priletnega Pečarja na cesto, kjer je obležal v mlaki krvi. Zaradi prebitja lobanje in izgube možganske snovi je bil na mestu mrtev.

Na včerajšnji razpravi je Križmančič povedal, da je šele v zadnjem trenutku zagledal pred seboj kolesarja. Skušal je hitro zaobrniti vozilo na desno, toda bilo je že prepozno.

Nato je pričal brigadir karabinerjev Giovanni Petroselli, ki je napravil zapisnik o nesreči ter dejal, da je Križmančič vozil s poprečno hitrostja 60 km na uro, medtem ko je na tistem odseku ceste dovoljena največja hitrost 50 km na uro.

Pečarjev sin Friderik pa je povedal, da je Križmančič izplačal že vso denarno odškodnino ter se v tem smislu odpovedal nastopu kot civilna stranka.

Javni tožilec dr. Brenci je predlagal za obtoženca 1 leto zapora in enoletni odvzem vozniškega dovoljenja, branilec odv. Aleffi pa s priznanjem vseh olajševalnih okolnosti najnižjo kazen.

Sodniki so odsodili Križmančiča pogojno in brez vpisa v kazenski list na 5 mesecev in 10 dni zapora.

Danes dopoldne bo v veliki dvorani tržaškega porotnega sodišča pod predsedstvom dr. Franza (tož. Pascoli, zapis. Mosca) zasedalo prizivno sodišče, ki bo moralo soditi kar 35 obtožencev, ki so zapleteni v znano «pristaniško zadevo» in obtoženi raznih prekrškov kot tatvine in tihotapstva v našem pristanišču.

Kazensko sodišče, ki mu je predsedoval dr. Corsi, je 24. aprila letos, po kar 12 dolgih in mučnih razpravah ter po skoraj triurnem posvetu izglasovalo razsodbo, ki je obsodila vseh 35 obtožencev na skupno 41 let in 4 mesece zapora ter 52.510.000 lir denarne kazni. Najvišje zaporne kazni od 3 do 6 let so prejeli Stelio Marchi, Giordano Tatarella ter financarja Firinu in Fogli. Predvideva se, da bo tudi ta razprava pred prizivnim sodiščem trajala več dni.

«Lunohod» v strašni Lunini noči

MOSKVA, 26. — Namestnik glavnega graditelja je izjavil dopisniku «Komsomolskaje pravde», da sovjetsko samodejno vozilo «Lunohod», ki je že več dni na Luni, porabi za svoje delovanje toliko električne energije kot navadni likalnik. «Lunohod» more delovati tudi v najtežjih pogojih, kot so tisti, ki obstajajo na Luni, kjer dan traja 14 zemeljskih dni in prav toliko tudi njena noč. V teh pogojih, ko sonce ogreva lunino površino 14 dni se temperatura dvigne nad 150 stopinj nad ničlo, toda v lunini noči pade na več kot 150 stopinj pod ničlo.

V teh pogojih bi «Lunohod» lahko deloval tudi ponoči, toda to ni priporočljivo, ker bi porabil preveč električne energije, ki bi je ne mogel nadomestiti. «Lunohodove» baterije se namreč polnijo samo s sončnimi žarki.

V tem trenutku je področje, kjer je pristal «Luna 17» («Lunohod» je oddaljen od vesoljske postaje manj kot 200 m) zajela lunina noč. Temperatura je začela hitro padati, a posebne naprave za polnenje baterij so prenehale delovati. Ponovno bodo zaživele, ko se bo sonce spet prikazalo nad obzorjem.

Kljub temu pa «Lunohod» tudi v tej strašni noči, čeprav se ne premika, porabi nekaj električne energije. Med drugim stalno deluje ventilator, ki skrbi za ogrevanje raznih delov stroja.

Sovjetski znanstveniki menijo, da še ni blizu čas, ko bo mogoče z vozili tipa «Lunohod» pregledovati velike predele Lune. Prej bo treba zagotoviti tem vozilom zelo večjo avtonomijo.

Sovjetski tisk je izkoristil veliki uspeh odprave «Lune 17» za politično akcijo, katere namen je pokazati sovjetski javnosti potrebo bistrejšega napredka na področju splošne proizvodnje. Listi poudarjajo namreč, da obstaja prevelik razpon med napredno vesoljsko tehniko, ki je danes zmožna, da pošilja v vesolje zelo izpopolnjene stroje in vsakdanjo tehniko, ki skrbi za potrebe sovjetskega ljudstva. Ta nasprotje zelo zaostaja za prvo. Obravnava tega razpona je tudi del priprav za bližnji kongres sovjetske komunistične partije.